

Decizii ale Consiliului
de Administrație al Comisiei
Naționale a Pieței Financiare

2

Lecția pe care trebuie
să o învățăm

3

Construcțiile salvează PIB-ul
Republicii Moldova

4

Solidaritate și consens societal

Apelul Comisiei Naționale a Pieței Financiare către organizațiile de creditare nebancaară

Prin prezenta, având în vedere circumstanțele la originea cărora se află un cumul de factori asociați crizei sanitare, cu impact socio-economic, Comisia Națională a Pieței Financiare sensibilizează atenția factorilor decizionali – participanți profesioniști ai pieței de creditare nebancaară, asupra următoarelor.

În primul rând, autoritatea de supraveghere non-bancaară face apel la bună-credință, discernământ și solidaritate în imperativul conjugării eforturilor pieței pentru a răspunde la inițiativele autorităților statului privind măsurile complexe de combatere și atenuare a efectelor crizei pandemice – în cazul OCN, raportul acestora cu beneficiarii de credite nebancaare/leasing financiar (persoane fizice și/sau juridice).

În al doilea rând, CNPF îndeamnă fondatorii și administratorii OCN să manifeste toleranță în relațiile cu debitorii datornici, să se abțină în perioada stării de urgență în a exercita presiuni (prin diverse și excesive metode) asupra cetățenilor care se află în imposibilitate financiară de a-și onora obligațiile contractuale.

În susținerea celor evocate, CNPF solicită OCN organizarea cât mai curând posibil a implementării efective a prevederilor Hotărârii nr. 13/5 din 24.03.2020 privind unele măsuri de atenuare a efectelor crizei epidemiologice.

Astfel, aplicarea înlesnirilor la plată (anularea penalităților și/sau a dobânzilor de întârziere) pentru creditele nebancaare/leasingul financiar existent, se efectuează în cazul în care nu sunt achitate de către debitor/locatar plățile conform graficului în perioada 17.03.2020 – 30.06.2020. În acest sens, OCN vor menține în perioada de până la 30.06.2020 provizioanele pentru pierderi la activele respective, corespunzător clasificării la situația din 17 martie curent.

Prelungirea/renegocierea contractelor de credit/leasing financiar aferente plăților neachitate de

beneficiari în perioada 17.03.2020 – 30.06.2020, prezumă. Operarea modificărilor în privința termenelor de scadență a plăților – în perioada până la 31.08.2020 – se va efectua prin intermediul acordurilor bilaterale sau deciziilor unilaterale care nu măresc obligația pecuniară a debitorului/locatarului. A se reține, că modificarea contractelor de rigoare nu va rezulta cu (re)clasificarea creditelor/leasingului financiar printr-o definire a acestora într-o categorie, una mai severă.

Diminuarea dobânzilor anuale efective aferente perioadei 17.03.2020 – 31.05.2020, urmează a fi însoțită regulamentul de proceduri aferente evaluării și gestionării pe măsură a riscurilor adiționale. Astfel, în cazul reducerii dobânzilor anuale efective (cu cel puțin 5 puncte procentuale) și neaplicării penalităților sau dobânzilor de întârziere corespunzător perioadei enunțate, va permite OCN să mențină provizioanele pentru pierderi la creditele respective acordate, potrivit clasificării efectuate la situația din 17.03.2020, pentru un termen de până la 31.12.2020.

Corespunzător Hotărârii CNPF nominalizate (nr. 13/5 din 24.03.2020), este necesar de avut în vedere că la determinarea stării de expirare a creditelor ajustate, în cazul raportării la biroul istoriilor de credit, urmează a se călăuzi de circumstanțele ce derivă din acțiunile OCN întreprinse în

perioada de gestionare a situației de criză. Adicional speței, specificăm că derogările stipulate în decizia CNPF nu sunt aplicabile în cazul creditelor acordate debitorilor după 17.03.2020, respectiv actul normativ prenotat nu vizează subiectul clasificării creditelor acordate debitorilor în categorii mai favorabile, decât cele existente la data de 17 martie curent.

În această ordine de idei, Comisia Națională a Pieței Financiare reiterează relevanța și oportunitatea acceptării de către organizațiile de creditare nebancaară a unei abordări individuale – în raport cu fiecare beneficiar de servicii financiare prestate – acordării de facilități/înlesniri, prin neaplicarea penalităților sau a dobânzilor de întârziere și o eventuală prelungire/renegociere a contractelor respective aferente plăților neachitate atât de către beneficiari persoane fizice, cât și juridice în perioada declarată drept stare de urgență.

În contextul celor sesizate, autoritatea de supraveghere non-bancaară rezumă prin a încuraja, în spirit de consens societal, o comunicare și o conduită decentă în procesul de intermediere financiară între creditori și debitori, relațiile fiind redimensionate pe încredere și responsabilitate reciprocă.

Notă: informațiile adiționale speței pot fi vizualizate la <https://www.cnpf.md/ro/decisions>

ISSN 1857-1212

Curs valutar
8.04.2020

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	18.2258
EUR	1	19.9619
UAH	1	0.6569
RON	1	4.1351
RUB	1	0.2334

CAPITAL Market**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**Recepționarea anunțurilor
și rapoartelor anuale se
efectuează la adresa:ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

**În atenția societăților pe acțiuni,
participanților profesioniști
ai pieței financiare nebancaare,
abonaților și cititorilor!**

În legătură cu situația dificilă din țară din cauza amenințării cu răspândirea noului tip de coronavirus (COVID-19), IP Ziarul Capital Market informează că versiunea tipărită a ziarului va fi disponibilă în principal, doar pentru abonați. Ceilalți cititori pot procura versiunea electronică a ziarului sau, la încheierea perioadei de carantină, vor putea cumpăra versiunea tipărită la redacția IP Capital Market.

De asemenea, publicația amintește că pentru a reduce riscul de infecție, IP Capital Market solicită prezentarea materialelor pentru publicare prin intermediul poștei electronice și efectuarea plăților fără numerar.

Scrisorile și documentele destinate redacției pot fi lăsate la Serviciul pază al CNPF (intrare din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 77).

Informații suplimentare pot fi obținute
la nr. de telefon: 022 22 77 58 și 069 66 67 16.

În atenția, fondatorilor și administratorilor organizațiilor de creditare nebancaară

Prin prezenta, Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), având în vedere consecințele nefaste generate de criza pandemică (COVID-19), intervine cu următoarele.

Reiterând opțiunea referitor la necesitatea focusării organizațiilor de creditare nebancaară spre revizuirea prevederilor contractuale în privința termenului de scadență a plăților și acordării de facilități/inlesniri debitorilor, prin neaplicarea penalităților sau a dobânzilor de întârziere, respectiv susținerea unor politici flexibile/tolerante în raport cu beneficiarii de produse non-bancare, CNPF recomandă decidenților din cadrul organizațiilor de creditare nebancaară de a exclude faptul distribuirii dividendelor și alte forme de distribuire a capitalului.

Cu respect,

Valeriu CHIȚAN,
PREȘEDINTE

Nr. 05-1063 din 07.04.2020

În atenția, acționariatului și managementului companiilor de asigurări

Prin prezenta, Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), având în vedere consecințele nefaste generate de criza pandemică (COVID-19), intervine cu următoarele.

Susținând în continuare imperativul reformării/revigorării pieței de asigurări, respectiv pledând pentru consolidarea capacităților financiare ale companiilor, inclusiv prin infuzie de capital, în condițiile deteriorării indicatorilor financiari, CNPF atrage atenția acționariatului și administratorilor asupra inoportunității/nejustificării (re)distribuirii mijloacelor disponibile sub formă de dividende.

În această ordine de idei, autoritatea de supraveghere stăruie asupra implementării de către fiecare asigurător a unui plan complex de măsuri anti-criză aferent speței.

Cu respect,

Valeriu CHIȚAN,
PREȘEDINTE

Nr. 04-1064 din 07.04.2020

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței ordinare din 27 martie 2020, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare nebancaare, mai cu seamă:

I. REGLEMENTARE

• În contextul stării de urgență, potrivit Dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale, CNPF a dispus participanților pieței de capital următoarele. Astfel, emitenții de valori mobiliare, urmează să organizeze dezvăluirea informației, prin publicarea și prezentarea raportului anual aferent perioadei de gestiune 2019, până în data de 29 mai 2020. În același timp, adunarea generală anuală a acționarilor în 2020 se va efectua în cel mult două luni ulterioare datei de 29.05.2020 – dată prescristă pentru prezentarea situațiilor financiare pentru anul 2019 – sau, în caz de revizuire a acesteia, a oricărei alte date, stabilite de Comisia pentru Situații Excepționale;

• Modificarea Hotărârii CNPF nr. 57/13 din 28.12.2018, prin care se urmărește ajustarea unor termeni și detalii privind Baza tehnică de calcul aferentă datelor statistice, necesare calculului primei de asigurare și coeficienților de rectificare aferenți asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă.

II. AUTORIZARE

• Avizarea numirii dnei Popescu Marina în funcție de contabil-șef al BAR „PRACTIC-ASIG” SRL;

• Efectuarea înscrierilor în Registrul de stat al valorilor mobiliare privind radierea valorilor mobiliare emise anterior de nouă societăți pe acțiuni, urmare a lichidării și radierii acestora din Registrul de stat al persoanelor juridice;

• Exprimarea acordului pentru desemnarea dlui Mihail Pocnea în funcția de director administrativ al CA „GENERAL ASIGURĂRI” SA, până la apariția situației de incompatibilitate prevăzute de cadrul normativ;

• Exprimarea acordului pentru desemnarea doamnei Diana Chiriac și Lia Coica și a dlui Alexandru Jigău în calitate de membri ai Comisiei de Cenzori a CA „GARANȚIE” SA, până la apariția situației de incompatibilitate prevăzute de cadrul normativ.

II. SUPRAVEGHERE

• Abrogarea Ordonanței CNPF nr. 52/2-O din 04.11.2019 privind auditul de conformitate – în scop de supraveghere-, motivul constituind circumstanțele nefaste generate de criza sanitară, implicit de premisele unei crize economice și financiare;

• Modificarea Hotărârii CNPF nr. 14/1/2017 cu privire la retragerea licenței Companiei de Asigurări de Viață „SIGUR-ASIGUR” SA, prin majorarea cu 12 luni a termenului transferului în totalitate a portofoliului deținut.

IV. RECOMANDARE

Printr-o circulară, CNPF, având în vedere contextul unei crize de proporții (pandemice, economice, financiare), a recomandat companiilor de asigurări, cu titlu provizoriu, ajustarea reglementărilor interne în materie de gestionare a daunelor, mai cu seamă:

- utilizarea opțiunii de Call Center și facilitarea lucrului la distanță întru evitarea oricărei forme de contact fizic;
- utilizarea mijloacelor digitale pentru constatarea daunelor;
- utilizarea formularelor ce vor putea fi transmise exclusiv online;
- în procesul de instrumentare a dosarelor de daună, care necesită documente în format fizic – utilizarea exclusiv a modalității de transmitere a acestora prin intermediul serviciilor poștale și/sau curierat;
- păstrarea doar a personalului esențial și necesar a fi antrenat în activitățile operaționale;
- în eventualitatea “contactului” fizic, sporirea măsurilor de igienă în toate spațiile, astfel încât toate unitățile antrenate în procesul de instrumentare a daunelor să fie dezinfectate constant, iar angajații și clienții să respecte normele de igienă corespunzătoare;
- utilizarea mijloacelor electronice de plată;
- depunerea tuturor eforturilor pentru ca măsurile de urgență instituite să nu afecteze comunicarea cu clienții, iar persoanele prejudiciate sunt încurajate să respecte toate măsurile de protecție și să utilizeze comunicarea electronică.

În contextul eforturilor autorităților statului și instituțiilor de resort, Comisia Națională a Pieței Financiare face apel către toți participanții profesioniști a pieței non-bancare la coeziune și conformare deciziilor și recomandărilor autorității de supraveghere în crearea condițiilor favorabile pentru activitățile operaționale, manifestând în acest sens spirit civic pro-activ, înțelegere, receptivitate și solidaritate cu cetățenii, prin crearea unor condiții prielnice, respectiv urgentând renegocierea clauzelor contractuale în raporturile cu beneficiarii de servicii prestate.

În această ordine de idei, CNPF îndeamnă participanții pieței nebancaare, mai cu seamă organizațiile de creditare nebancaară, să stabilească o comunicare informativă și explicativă cu toți debitorii întru identificarea tuturor aspectelor ce țin de relaxarea condițiilor de deservire a împrumuturilor.

Legi din domeniul social, adoptate de la începutul anului curent

De la începutul sesiunii de primăvară-vară a Parlamentului au fost adoptate mai multe legi din domeniile protecției sociale și sănătății, educației și culturii, drepturilor omului etc.

Printre cele mai importante este proiectul de lege privind indexarea tuturor pensiilor de două ori pe an – la 1 aprilie și la 1 octombrie.

Potrivit modificărilor la Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, ambii părinți, inclusiv cei adoptivi, care cresc cel puțin patru copii, vor beneficia de statut de persoană asigurată.

În premieră, institutul custodiei va fi reglementat de legislația națională. Un proiect de lege pentru modificarea unor acte normative, în scopul consolidării sistemului de protecție a copiilor a fost aprobat de către deputați, în prima lectură.

Au fost aprobate modificări de transpunere în legislația națională a prevederilor Convenției de la Istanbul, în prima lectură. Astfel, Ordinul de restricție de urgență, prin care sunt aplicate măsuri de protecție pentru înlăturarea agresorului din locuința familiei vor oferi siguranță victimei și membrilor familiei, atât în locuința lor, cât și în afara acesteia.

Prestatorii de servicii medicale și farmaceutice au fost obligați să publice pe paginile lor web oficiale informațiile privind distribuția și cheltuielile pentru prestarea serviciilor medicale și farmaceutice din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.

Parlamentul a legiferat consolidarea măsurilor de profilaxie, prevenire sau combatere a bolilor epidemice, prin modificarea Codului penal, Codului contravențional, Legii privind supravegherea de stat a sănătății publice.

A fost decisă celebrarea celor 30 de ani de activitate a femeilor în Parlamentul Republicii Moldova. Potrivit Hotărârii, adoptate în unanimitate de deputați, o lună calendaristică care va urma din ziua intrării în vigoare a acesteia, va fi dedicată marcării celor trei decenii de parlamentarism al femeilor.

Conform unei legi de modificare a Regulamentului Parlamentului, cooperarea dintre Parlament și societatea civilă va fi consolidată în următoarele forme: consultare permanentă, întruniri, audieri publice, creșterea funcționalităților site-ului oficial al instituției etc.

Autorul monumentului de for public va fi selectat prin concurs. Parlamentul a aprobat un proiect de modificare a legislației, potrivit căruia concursul urmează a fi organizat în baza unui regulament-cadru, elaborat și aprobat de Guvern.

Totodată, în contextul stării de urgență instituită prin Hotărârea Parlamentului la 17 martie anul curent, Guvernul și-a asumat, pe 1 aprilie, răspunderea pentru modificarea mai multor acte legislative care au drept scop instituirea unor măsuri suplimentare de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență. Astfel urmează să fie majorat ajutorul de șomaj, iar suma minimă va fi de 2775 lei. De asemenea, sunt extinse categoriile de persoane beneficiare ale ajutorului de șomaj pentru persoanele ce se înregistrează în calitate de șomeri, dar care nu corespund criteriilor de acordare a ajutorului de șomaj.

De asemenea, proiectul prevede subvenționarea cheltuielilor legate de achitarea salariului/indemnizației în cazul șomajului tehnic sau staționării, 100%/60% impozite și contribuții aferente salariilor/indemnizațiilor achitate, în dependență de motivul sistării activității.

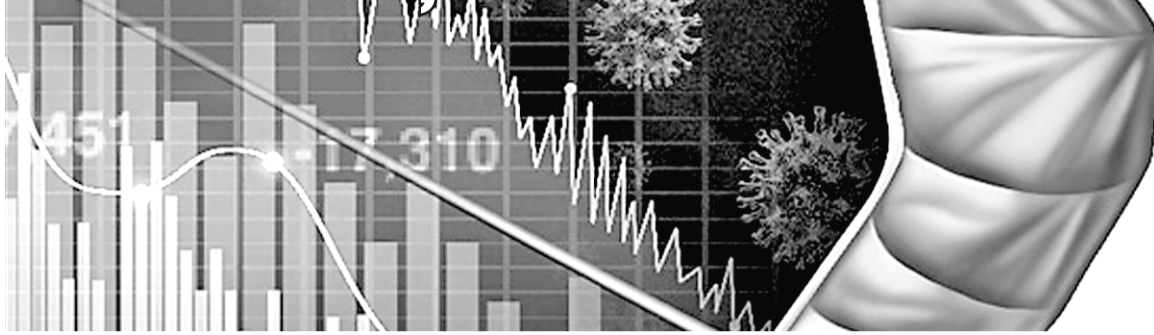
Titularii de patentă care și-au sistat activitatea în perioada stării de urgență vor fi scutiți de plata pentru patentă. De asemenea, pentru această categorie, pentru persoanele care practică activitate independentă, întreprinzătorii individuali care și-au sistat activitatea în perioada stării de urgență, vor fi restituite contribuțiile sociale în sumă fixă.

Pentru sectorul HORECA se prevede reducerea cotei TVA de la 20% la 15%.

Totodată, s-a decis majorarea venitului minim lunar pentru familiile defavorizate până la 1300 lei pe perioada stării de urgență și majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil până la 975 lei.

**Direcția generală comunicare și relații publice
a Parlamentului Republicii Moldova**

Lecția pe care trebuie să o învățăm

Recesiunea provocată de pandemia de coronavirus va fi „mult mai gravă” decât criza financiară globală de acum un deceniu. Lumea, dar și afacerile, vor fi altele, după ce învingem virusul. O spun oamenii de afaceri, analiștii, dar și oamenii politici. Efectele deja se resimt, chiar dacă suntem departe de vârful pandemiei, iar prognozele care se fac nu sunt decât relative într-o lume bântuită de incertitudine.

Este evident că Republica Moldova, care are o economie mică și deschisă, nu este imună la criză și un nou val al crizei mondiale o va afecta. Prognozele sunt din cele mai pesimiste. Va fi recesiunea într-adevăr mult mai gravă decât cea din 2008-2009?

Criza din 2008-2009 a urmat exact la un deceniu după cea din 1998-1999. A fost al doilea val provocat de criza creditelor imobiliare în SUA și datoriile enorme ce au zguduit unele economii din Europa. Exporturile moldovenești au scăzut cu aproape 19,1 la sută, în timp ce importurile au avut o cădere și mai dramatică, cu 37,1 la sută în 2009 față de anul precedent. Produsul Intern Brut „a pierdut” 2,5 miliarde de lei. Prinși în lupta grea pentru supraviețuire, agenții economici și populația au devenit mai reticenti în gestionarea banilor, investițiile în capital fix s-au redus cu 35 la sută. Criza economică a dus la o scădere dramatică a investițiilor străine în 2009, de peste cinci ori față de anul precedent, până la cel mai jos nivel din ultimii cinci ani – de 128 milioane dolari, se constata în Raportul global al investițiilor 2011 al Conferinței ONU pentru Comerț și Dezvoltare. Investițiile străine directe nete (intrările minus ieșirile de capital) în economia națională au scăzut de la 707,57 milioane de dolari SUA în 2008 la 127,84 milioane în 2009.

Investitorii care au avut probleme în țările lor au renunțat la planurile de expansiune pe piața moldovenească, vârsările în capitalul social s-au redus cu 64,3 la sută, iar participațiile la capital au scăzut de 2,3 ori față de anul precedent.

Deși în 2009, numărul întreprinderilor mici și mijlocii din Moldova a crescut cu peste șase la sută față de 2008, profitul acestora a scăzut de aproape 2,5 ori, iar numărul angajaților – cu circa 30 mii.

Economia a revenit relativ rapid la nivelul dinaintea crizei, unele domenii ca exporturile – peste un an, investițiile în active imobilizate au atins nivelul din 2008 abia peste cinci ani.

Prin ce se deosebește recesiunea provocată de pandemie de criza din 2008-2009? Efortul de a depăși recesiunea, deus atunci de Guvern și companii a fost enorm, însă producția nu a fost oprită. A fost o luptă pentru existență, medical vorbind, fără a „internă” economia aflată în suferință.

Recesiunea provocată de pandemie este însă fără precedent. Eco-

nomia s-a oprit. Multe întreprinderi sunt puse sub lacăt. Președintele Igor Dodon a declarat în cadrul emisiunii online „Președintele răspunde” că „pe durata stării de urgență în țară, când multe întreprinderi nu funcționează, declinul economic va ajunge la 10-15%. Dar, în general, pentru anul acesta nu așteptăm o asemenea încetinire a dezvoltării economice a Moldovei și credem că aceasta nu va depăși 3-5%”. Potrivit șefului statului, Guvernul deocamdată se ghidează de trei prognoze, potrivit cărora deficitul bugetului în 2020 ar putea constitui 5-7-8 miliarde lei.

„Având în vedere că nu se cunoaște cât vor dura restricțiile și cum va evolua pandemia în perioadele imediat următoare, nu putem cuantifica cu exactitate acceptabilă impactul economic al pandemiei, însă ne putem aștepta la un șoc chiar mai puternic față de criza din 2009, iar PIB-ul ar putea scădea chiar și cu circa 10% numai în 2020”, apreciază experții Centrului Analitic Independent „Expert-Grup”. Alți economiști lansează prognoze și mai pesimiste, care arată o scădere de până la 30 la sută.

Așadar, spre deosebire de criza din 2008-2009, economia va trebui repornită. Cât va dura relansarea, un an, doi sau mai mulți, este greu de prognozat odată ce nu se vede sfârșitul pandemiei, iar unii specialiști vorbesc despre al doilea val al acesteia. Cel mai probabil primii care își vor repune pe roate afacerea vor fi companiile mari, cu o capacitate financiară mai puternică, cu un management mai performant, dar și cei care s-au reorientat în aceste vremuri de restriște.

Guvernul a venit cu un pachet de susținere a întreprinderilor și cetățenilor. Cabinetul Chicu a decis subvenționarea integrală din bugetul public a impozitelor salariale în cazul angajaților, activitatea cărora a fost sistată, urmare a deciziilor în cadrul stării de urgență. Pentru angajații agenților economici afectați indirect vor fi recuperate 60% din impozitele salariale. Pe durata stării de urgență vor beneficia de ajutor de șomaj în mărime de 2775 de lei toți cei care se vor adresa la Agenția Națională Pentru Ocuparea Forței de Muncă. A fost decisă reducerea cotei TVA pentru întreprinderile care activează în industria HoReCa de la 20% la 15%. Au fost operate modificări în administrarea taxelor prin comprimarea a 6 taxe separate în 3.

Se află în curs de elaborare și alte acțiuni de susținere a agenților economici pe timp de criză. Nu vor fi lăsate la nevoie nici IMM-urile, care au cel mai mult de suferit în urma sistării activității. Există programe în derulare, dar și ajutorul extern anunțat va fi orientat spre depășirea recesiunii.

Însă, este clar că vor fi pierderi. Criza va face o „selecție naturală” în sectorul privat, lăsând în viață acele companii care au avut manageri mai abili, care au reușit să-și restructureze la timp operațiunile, care și-au făcut curățenie în propria ogradă. În aprilie 2019, ziarul „Capital Market” scria despre o nouă eventuală criză și se întreba în ce măsură sunt pregătite

companiile de aceasta. Dacă, pentru orice eventualitate, au un plan anti-criză. Este greu de presupus că pe fondul euforiei creșterilor din ultimii ani, cineva se gândea că va veni o nouă recesiune.

Recesiunea ce va urma va fi o nouă lecție pentru economie, în general, și business, în particular. Vom învăța această lecție înainte de a da peste noi o nouă criză?

Are deplină dreptate premierul Ion Chicu când afirmă că actuala perioadă de suspendare a activităților economice din Republica Moldova va schimba mult conceptul de a face business, acesta urmând să pună mai mult accentul pe tehnologiile informaționale, pe lucrul de la distanță și pe livrările online. „Noi la situația de până în 1 martie 2020 nu mai revenim niciodată. Se vor schimba abordările, se vor schimba modelele de business, orânduirea, dacă doriți, și ordinea se va schimba”, a declarat prim-ministrul în cadrul emisiunii „Moldova în direct” de la postul public de televiziune.

Și mulți antreprenori s-au reorientat. În primul rând cei din IT, mulți dintre care și până acum lucrau de la distanță, iar pe timp de criză întregul domeniu s-a mutat la domiciliu. Vânzările online au crescut cu 50% în perioada de carantină. Antreprenorii locali își pot vinde produsele și serviciile pe o nouă piață online – „Iarmarocul IMM-urilor”. Platforma a fost deschisă la inițiativa Ministerului Economiei și Infrastructurii de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii. În doar câteva zile de la deschidere, în grupul „Iarmarocul IMM-urilor” s-au înscris peste două mii de antreprenori din toată țara. Pe rețelele de socializare au apărut mai multe grupuri gen „IMM vs Corona”, „Sprijinim producătorii locali în timp de Criză”, „Susținem afacerile locale Redescoperă Moldova” și altele. Este o oportunitate și pentru cei care ar dori să creeze o firmă de livrări la domiciliu.

Domenii ca transport, hoteluri, restaurante, construcții, industria autoturim și altele nu-și pot trimite angajații să lucreze de acasă sau să facă vânzări pe Internet. Ceea ce ar trebui să-i preocupe pe oamenii de afaceri din aceste domenii e să nu-și piardă angajații, să regândească afacerea, să nu neglijeze complet costurile, să crească competitivitatea și să iasă din criză mai puternici. Motoarele pot fi repornite doar dacă mai ai benzină și știi cum să o folosești, pentru ca, ajuns la o benzinărie, să pornești după aceasta în viteză.

De fiecare dată, pe timp de criză, ne convingem că, dacă fiecare manager ar fi acționat responsabil și ar fi vegheat la costurile proprii, nici nu ar fi fost nevoie de ajutor de la stat. Șansele fiecăruia sunt mai mari dacă au programe coerente și strategii pe termen mediu și lung. Chiar dacă ne aflăm în mare dificultate, generată de pandemie, și suntem încă în pragul recesiunii, un apel, la prima vedere straniu, nu ar trebui neglijat: „Pregătiți-vă acum pentru următoarea criză”.

Vlad BERCU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC “Victoriabank” SA

Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883;

Cont bancar IBAN MD24VI00002251311138MDL

În atenția acționarilor BC „Moldindconbank” S.A.

Vă aducem la cunoștință că, în conformitate cu Capitolul VI din Statutul Băncii Comerciale „Moldindconbank” S.A., în temeiul hotărârii Consiliului băncii din 26.03.2020, pentru data de 11.06.2020 este convocată Adunarea generală ordinară anuală a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A. Forma de ținere a Adunării – prin corespondență.

Adunarea generală ordinară anuală a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A. se va ține la data de 11.06.2020, ora 11:00, la sediul BC „Moldindconbank” S.A. pe adresa: mun. Chișinău, str. Armenească, 38.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE ORDINARE ANUALE A ACȚIONARILOR BĂNCII:

1. Cu privire la darea de seamă financiară anuală a băncii pentru anul 2019.
2. Cu privire la darea de seamă anuală a Consiliului băncii pentru anul 2019.
3. Cu privire la plata dividendelor.
4. Cu privire la stabilirea cuantumului retribuției muncii, remunerațiilor și compensațiilor membrilor Consiliului BC „Moldindconbank” S.A.
5. Cu privire la modificarea Statutului Băncii Comerciale „Moldindconbank” S.A.
6. Cu privire la confirmarea societății de audit pentru prestarea serviciilor de audit obligatoriu ordinar și a unor servicii conexe, și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor acesteia.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală ordinară anuală a acționarilor băncii se va întocmi conform situației din 30.04.2020, cu modificările operate după data întocmirii listei, dar nu mai târziu decât cu 3 zile până la data desfășurării Adunării generale ordinare anuale a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A.

Acționarii pot lua cunoștință de materialele cu privire la ordinea de zi a Adunării, începând cu data de 01.06.2020, în zilele de lucru, de la ora 10:00 până la ora 16:00 la Secția evidența acționarilor și a persoanelor afiliate, la sediul băncii pe adresa: mun. Chișinău, str. Armenească, 38.

Buletinul de vot urmează a fi completat, semnat (cu autentificarea în modul stabilit a semnăturii acționarului (reprezentantului acestuia)) și prezentat la oficiul central al băncii pe adresa: mun. Chișinău, str. Armenească, 38, nu mai târziu de 11.06.2020, ora 10:00 inclusiv. Informația privind modul de completare a buletinului de vot este cuprinsă în textul buletinului.

Rezultatul votului la Adunarea generală ordinară anuală a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A., va fi adus la cunoștința acționarilor băncii prin publicarea unui comunicat informativ în ziarul „Capital Market” și pe pagina web a băncii (www.micb.md), în termenul stabilit de legislația în vigoare.

Comitetul de conducere al BC „Moldindconbank” S.A.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770.

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL

BC “Victoriabank”, SA., fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

Construcțiile salvează PIB-ul Republicii Moldova

Sectorul construcțiilor a devenit cea mai importantă ramură din economie. În nouă luni ale anului 2019, construcțiile au contribuit cu 35% la creșterea PIB-ului. Acest lucru se datorează exploziei pieței imobiliare, iar băncile au impulsionat ramura prin dobânzile mici la creditele imobiliare oferite persoanelor fizice.

Potrivit Biroului Național de Statistică, sectorul industrial a avut un rezultat pozitiv (+2%), însă mai modest decât cel atins în anul precedent. Creșterea înregistrată a fost determinată de majorarea industriei prelucrătoare (+3,1%). Producția și furnizarea de energie a fost în diminuare (-4%), fiind influențată de regimul termic ridicat. De asemenea, un rezultat negativ a fost înregistrat de industria extractivă (-1,9%). Principalii factori care au determinat creșterea sectorului industrial au fost: dezvoltarea ramurii autoimotive, evoluțiile pozitive din sectorul construcțiilor și ale industriei alimentare. Totodată, temperarea cererii externe a fost factorul de bază care a încetinit ritmurile de creștere ale sectorului industrial.

AGRICULTURA, ÎN PICAJ

După trei ani de creștere consecutivă, în anul 2019 sectorul agricol a înregistrat un rezultat negativ (-1,9%). Această evoluție a fost determinată, în special, de scăderea producției animale (-6%), fiind în diminuare atât producția (creșterea) vitelor și păsărilor, producția de lapte, cât și producția de ouă. Volumul

producției vegetale a fost aproape la nivelul anului 2018 (-0,3%). A fost în creștere producția de floarea soarelui, legume de câmp, cartofi, iar în descreștere – grâul, sfecla de zahăr, strugurii, fructele, pomuşoarele.

Activitatea investițională a fost în creștere. În 2019, volumul investițiilor a crescut în termeni reali cu 9,4% față de anul precedent, însumând circa 27,8 miliarde de lei. Intensificarea activității investiționale s-a datorat majorării investițiilor private, investițiilor din contul creditelor externe, precum și celor provenite din surse străine. Au fost efectuate investiții majore în sectorul construcțiilor, fapt ce a asigurat mai mult de jumătate (63%) din creșterea investițiilor totale.

Volumul cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul a crescut cu 13,2% față de anul precedent, iar volumul cifrei de afaceri în servicii de piață prestate populației – cu 14,6%. Aceste evoluții demonstrează o intensificare a consumului din partea populației și agenților economici.

Economiiștii sunt de părere că în anul 2020 Republica Moldova, de rând cu celelalte economii, se va confrunta cu o recesiune. Vor fi evoluții negative la nivelul activității economice. Prognoza noastră arată o deteriorare semnificativă a evoluției PIB pe fondul înrăutățirii activității businessului, dar și o deteriorare a cererii externe.

BĂNCILE AU BANI SĂ CREDITEZE ECONOMIA

Datele Băncii Naționale a Moldovei arată că în luna februarie a anului 2020, volumul creditelor acordate în monedă națională a constituit 1,6

miliarde de lei, iar cele în valută – echivalentul a 697,2 milioane de lei. Creditele acordate pe o perioadă de la doi la cinci ani rămân cele mai solicitate cu o pondere de 50% din totalul împrumuturilor acordate.

Creditele acordate în monedă națională au fost reprezentate, preponderent, de creditele acordate persoanelor juridice (52,6%), inclusiv creditele acordate societăților comerciale nefinanciare care dețin o pondere de 51,2% (dintre care 44,9% revenind comerțului).

Creditele în valută au fost solicitate, în principal, de către societățile comerciale nefinanciare (96,1%), ponderea majoră (52,7%) revenind comerțului. Cea mai mare rată medie la creditele acordate în monedă națională persoanelor fizice a fost înregistrată la creditele cu termenul de rambursare de la 1 până la 3 luni, constituind 11,83%, persoanelor juridice – la creditele cu termenul de rambursare de până la o lună, rata constituind 10,27%, iar în cazul persoanelor fizice care practică activitate – la creditele cu termenul de la 2 până la 5 ani, rata constituind 11,23%.

Volumul creditelor în monedă națională acordate persoanelor fizice, în luna februarie 2020, s-a majorat, comparativ cu luna precedentă, cu 13,5% și a constituit 699,4 milioane lei. Rata medie a creditelor acordate în monedă națională persoanelor fizice, pentru aceeași perioadă, a crescut cu 0,75 p.p. și a constituit 8,45%. Din perspectiva scopului creditelor acordate, cea mai mare pondere le-a revenit creditelor de consum (65,3%). Comparativ cu luna precedentă de raportare, rata creditelor de consum

s-a majorat cu 1,15 p.p., în timp ce rata creditelor imobiliare s-a majorat cu 0,08 p.p. Față de anul trecut, rata creditelor de consum s-a majorat cu 1,10 p.p., iar a creditelor imobiliare – cu 1,14 p.p. De menționat că ponderea creditelor imobiliare acordate în monedă națională a constituit 97,0% (3,0% au reprezentat creditele acordate atașate la cursul valutei), iar cea a creditelor de consum – 98,6% (1,2% au reprezentat creditele acordate atașate la cursul valutei).

Rata medie la creditele acordate în monedă națională s-a majorat cu 0,39 puncte procentuale comparativ cu luna precedentă. Persoanelor fizice le-au fost acordate credite cu o rată medie de 8,45%, persoanelor juridice – cu o rată de 8,84%, iar persoanelor fizice care practică activitate – cu o rată de 10,46%.

Dobânda la împrumuturile acordate în valută s-a micșorat cu 0,02 p.p. comparativ cu luna ianuarie 2020. Persoanelor fizice le-au fost acordate credite cu o rată medie de 6,25%, persoanelor juridice – cu o rată de 4,16%, iar persoanelor fizice care practică activitate – cu o rată de 5,17%.

Rata medie la creditele acordate atașate la cursul valutei s-a micșorat cu 0,08 p.p. comparativ cu luna ianuarie 2020. Persoanelor fizice le-au fost acordate credite cu o rată medie de 9,22%, persoanelor juridice – cu o rată de 4,49%, în timp ce persoanele fizice care practică activitate nu au apelat la credite atașate la cursul valutei în luna februarie. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, rata medie la creditele acordate în monedă națională s-a majorat cu 0,44 p.p., la cele în valută s-a micșorat cu

0,27 p.p., iar la cele atașate la cursul valutei s-a majorat cu 0,63 p.p.

Cele mai atractive credite în valută, cu termene de la 2 la 5 ani, au fost acordate cu o rată medie de 4,08%, persoanelor fizice li s-au acordat credite cu o rată medie de 6,21%, persoanelor juridice – cu o rată de 4,08%, iar persoanelor fizice care practică activitate – cu o rată de 4,83%. Iar creditele atașate la cursul valutei, cu termene de peste 5 ani, au fost acordate cu o rată medie de 4,45%, persoanelor fizice li s-au acordat credite cu o rată medie de 4,76%, iar persoanelor juridice – cu o rată de 4,39%.

Gradul de acoperire a creditelor prin depozite a fost la nivel de 153,2%. Aceasta indică faptul că există resurse pentru intensificarea creditării, iar băncile comerciale au lichiditatea necesară pentru finanțarea economiei.

Pentru a evita o criză de lichidități în sistemul bancar, dar și a susține economia, BNM a redus la sfârșitul săptămânii trecute diminuarea ratei rezervelor obligatorii la 34%. "Decizia vizează majorarea lichidităților disponibile pentru băncile licențiate, în vederea prevenirii riscului de lichiditate și consolidării abilității sectorului bancar din Moldova. Urmare acestei decizii, lichiditățile disponibile în sectorul bancar vor crește cu circa 3,0 miliarde lei. Totodată, diminuarea normei rezervelor obligatorii reprezintă o continuitate a măsurilor de politică monetară de echilibrare a normelor rezervelor obligatorii în contextul sporirii eficienței transmiterii impulsurilor monetare în sectorul real", se arată în mesajul băncii centrale.

Victor URSU

Săptămâna trecută s-a încheiat cu două situații care ne pun în imposibilitatea de a avea explicații clare: vineri, într-un reportaj tv, un producător agricol se arăta extrem de alarmat vizavi de abordările autorităților în raport cu agricultorii, declarând că, cu doar câteva ore în urmă, a trimis la gunoi peste o tonă de ridichi. Asta e prima situație. A doua: sâmbătă, la ora 11, în una dintre cele mai mari rețele comerciale din Chișinău nu putea fi găsit nici un kilogram de ridichi. Ar putea exista suficiente motive demne de luat în vedere expuse de producătorul agricol, ar putea fi suficiente motive ale respectivei rețele comerciale, și ele demne de luat în vedere, însă ceea ce rămâne foarte și foarte clar e că sâmbătă, 4 martie, un cumpărător pornit să cumpere "ceva salam" și "niște legume, că-i primăvară" a ieșit doar cu salam și fără ridiche.

Marele paradox care decurge din aceste două situații e că undeva există ridiche, legume deci, iar altundeva există un cumpărător care își doarește aceste legume, însă actul propriu-zis nu se înfăptuiește. E o problemă de comunicare, am fi gata să credem, sarcină care, cu bună seamă, îi revine cuiva – unui individ, unei entități, unei structuri sau instituții (probabil de stat) și care nu-și face treaba. Mai trist e că toate acestea se întâmplă în contextul unor turbulențe de mare intensitate prin care trece și producătorul agricol, și unitatea comercială în care nu am găsit ridiche, și Republica Moldova, dar și lumea în tot cuprinsul pe care îl are. Ei bine, această problemă de organizare sau de coordonare, mai bine-zis, face parte sau trebuie să facă parte din acel ansamblu de măsuri pe care guvernul vrea să le treacă în agenda instituțiilor statului pentru a-i conferi agriculturii eficiență și viabilitate.

Anume pornind de la asemenea situații, mai multe voci din Parlamentul Republicii Moldova s-au pronunțat în favoarea unei mai bune intermediere între producătorul agricol și consumator. E, probabil, partea de efort care, până nu demult îi aparținea tradiționalei piețe agricole sau acelei piețe en-gros ale cărei porți au fost închise odată cu prima știre despre criza pandemică. Trebuie să spunem că, deocamdată, problema nu e atât de gravă, însă ea va căpăta efectul bul-

Repunerea agriculturii în partea de sus a topului priorităților statului

gărelui de zăpadă, imediat ce la ridiche se vor alătura producătorii de castraveți, roșii, cireșe, căpșune etc., etc. Anticipăm prin a identifica o preocupare reală pentru desăvârșirea lanțului care leagă producătorul de consumator.

În general, ceea ce se întâmplă acum redefinește valorile nu doar la nivel de moralitate, educație, viață spirituală, ci și în zona abordărilor pe care le avem noi ca stat. Tot mai multe declarații în care agricultura trece în vârful clasamentelor privind importanța unui sau altui domeniu al economiei naționale. Da, au fost situații în care am tot forțat agricultura să intre în competiție cu, bunăoară, turismul, însă nu aveam de unde să știm, nu puteam nici măcar presupune eventuale situații în care turismul vine în contradicție cu multe alte lucruri vitale pentru oameni.

În linii mari, percepția generală e că în condițiile actuale, agricultura își scoate în evidență misiunea de a asigura securitatea alimentară a țării. E timpul când cântărim cu emoție stocurile de făină avute prin depozite, când numărăm vasele cu ulei, când ne pun pe gânduri niște centimetri pătrați de teighea neacoperiți cu produse alimentare fie că e vorba de paste, de fasole, de cartofi sau altele. Pe de altă parte, acesta e contextul ideal pentru a ne convinge că "distanța socială" e imposibilă fără a avea coșul cu alimente obligatorii.

Producătorul agricol Diana Crudu consideră că, de rând cu celelalte sectoare economice afectate de pandemia de COVID-19, domeniul agricol are nevoie de resurse mai consistente din partea autorităților care ar trebui să ofere un suport concret acestui sector.

Diana Crudu susține că "lucrurile nu sunt deloc roz în domeniul agriculturii". Criza provocată de pandemie a afectat grav sectorul, iar în această situație guvernarea trebuie să întreprindă niște măsuri urgente pentru a ajuta producătorii locali. Autoare a mai multor inițiative de dezvoltare, Diana a menționat că în prezent în Republica Moldova sunt multe depozite cu fructe: struguri și mere, iar producătorii locali livrează marfa la un preț foarte mic.

"Pentru stimularea consumului intern, cei care conduc domeniul ar trebui să le prezinte cel puțin rețetelor de magazine lista tuturor de-

pozitelor, pentru că producătorii merg cu lădițele prin oraș și fac livrări. Strugurii sunt la 10 lei, iar merele – la 9 lei", a spus producătoarea.

Reconsiderarea atitudinii decidenților față de agricultură devine în mod firesc subiect de dezbateră între experții din domeniul agrar. Viorel Chivriga consideră că, pe fondul epidemiei de COVID-19, situația în agricultura din Moldova se complică pentru că acest domeniu este dependent de conjunctura regională care, la ora actuală, tinde să se agraveze.

"În primul rând, este afectat comerțul internațional, care a scăzut comparativ cu lunile ianuarie și februarie. Trebuie să ținem cont că la export ponderea produselor agroalimentare moldovenești este una substanțială, grupurile de mărfuri care au proveniență din sectorul agroalimentar sunt pe poziția a doua și aici vor apărea unele probleme dacă această criză va fi una de durată", a precizat Chivriga. Pe de altă parte, spune Chivriga, nu ar trebui să dramatizăm situația pentru că o bună parte din operatorii economici din agricultură dispun deja de stocuri de material semincer, produse de uz fitosanitar și sunt pregătiți de lucrările agricole, care în unele localități au început deja. Expertul este de părere că administrațiile locale ar trebui să fie vigilențe pentru a spori protecția angajaților din zona rurală în această perioadă de campanie agricolă.

Cât privește interacțiunea sau acele elemente care se află între "ridiche" și "cumpărător", expertul consideră că e "timpul să regândim interacțiunea dintre direcțiile raionale agricole și ministerul de resort. Aceste direcții sunt slabe și ineficiente pe timp de criză. În contextul acestei situații complicate, ministerul de resort, ANSA și AIPA ar trebui să revadă din responsabilitățile pe care le au, pentru a face unele concesii în ceea ce privește susținerea agricultorilor, dar și modul cum ei respectă acele cerințe pe care le avem acum", a declarat Viorel Chivriga.

Ținerea agriculturii pe "masa de lucru" a guvernării este un semn clar a responsabilității față de cetățean, așa cum anul 2020 aduce în prim plan provocări nemaîntâlnite. Organizația pentru Alimentație și Agricultură a ONU (FAO) și specialiștii din domeniul agriculturii avertizează că achizițiile exagerate de alimente

din această perioadă, în contextul pandemiei de coronavirus, ar putea duce la o criză a aprovizionării cu alimente și la creșteri de prețuri.

Avertismentul vine în contextul în care, în special în țările dezvoltate, cetățenii au luat cu asalt magazinele pentru a face provizii de alimente în eventualitatea în care vor fi nevoiți să se izoleze.

"Nu este nevoie decât ca importatorii mari, precum guvernele, să intre în panică și să înceapă să cumpere masiv pentru a crea o criză", a declarat Abdolreza Abbassian, economistul-șef al FAO.

Prețul grâului la bursa din Chicago a crescut săptămâna precedentă cu 6 la sută, cea mai mare creștere din ultimele nouă luni, iar prețul orezului în Tailanda, al doilea cel mai mare exportator al acestei cereale la nivel mondial, a ajuns la cel mai mare nivel din august 2013 până în prezent.

"Nu este o problemă de aprovizionare, dar este o schimbare de comportament în ceea ce privește securitatea alimentară", a spus el. "Ce se întâmplă dacă cumpărătorii cred că nu pot primi transporturile de grâu sau orez în mai sau iunie? Acest lucru ar putea duce la o criză a aprovizionării cu alimente la nivel global", a adăugat oficialul.

Spre deosebire de multe alte state, Moldova are caracteristici prin care se deosebește mult și care o avantajează. O mare parte a cetățenilor locuiesc în sate, ceea ce presupune un mod de organizare a vieții bazat, de cele mai multe ori, prin a-și face rezerve. E factorul care taie din cozile de la ușa alimentarelor. Un alt avantaj este că agricultura Moldovei nu este dependentă de brațe de muncă din exterior. Dimpotrivă, revenirea unui număr considerabil de cetățeni din Germania, Spania, Italia, acutizează în țările respective problema angajaților în sectorul agrar și poate da un plus de angajare în Republica Moldova. Autoritățile moldovenești au reacționat deja la acest fenomen, fiind gata să încurajeze angajarea în sectorul agrar a cetățenilor reveniți la baștină.

Am telefonat duminică la centrul comercial pe care l-am vizitat sâmbătă. Aveau în vânzare ridiche. Deci, interacțiunea este posibilă.

Constantin OLTEANU

Raportului anual al Intreprinderea pentru Colectarea Cerealelor "Rediul-Mare" SA

I. Date generale privind emitentul de valori mobiliare ale cărui valori mobiliare sunt tranzacționate în cadrul unui MTF.

1. Perioada de gestiune raportată _A_2019
2. Denumirea completă și prescurtată a emitentului de valori mobiliare Intreprinderea pentru Colectarea Cerealelor Rediul-Mare SA
3. Sediul, nr. de telefon, fax al emitentului de valori mobiliare _MD 7131, r-I Ocnita s. Rediul-Mare
4. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului de valori mobiliare la Camera Înregistrării de Stat N 144008964
 - Numărul de înregistrare (IDNO) 1003604006833
 - Data înregistrării __03.10.1995
5. Activitatea principală (conform CAEM) _5210-Depozitari
6. Standardele de contabilitate după care se ține evidența contabilă (SNC, SIRF)SNC
7. Capitalul social al emitentului de valori mobiliare la data raportării, lei 13045490
8. Informația privind numărul acționarilor emitentului de valori mobiliare la data raportării 76__
9. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acționarii aflați în deținere nominală și beneficiarii efectivii. SRL Gloria Qvarc-actiuni ordinare 1296815 buc cu cota in numarul total de actiuni-99.407%
10. Informația privind societatea de registru: SA Depozitarul Central, or. Chisinau str. VasileAlexandri143, Nr. 0012 din 20.03.2015-20.03.2020, Rotari Iuliana, tel. 022809800, contract Nr. 17 din 04.12.2013.
11. Societatea de audit: Audit-Concret SA, or. Chisinau, str. Banulescu Badoni 45, tel. 022212208, contract Nr. 33 din 03.11.2016 Licenta AMMI Nr. 043810 din 19.03.2017
 - Data emiterii raportului auditorului și data publicării
12. Numărul total de acțiuni emise de emitentul de valori mobiliare, tipul și clasa valorilor mobiliare. Actiuni-ordinare-1304549

II. Situația financiară anuală a emitentului la finele perioadei de gestiune:

17. Bilanțul emitentului pentru perioada de gestiune.

Indicatori	Sold la începutul perioadei de gestiune, lei	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune precedente, lei
1. Active imobilizate		
1. Imobilizări necorporale	6261	1842
2. Imobilizări corporale în curs de execuție	2044675	138510
3. Terenuri	270757	270757
4. Mijloace fixe	15411854	34834104
7. Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	60200	60200
9. Investiții imobiliare	820400	820400
12. Alte active imobilizate	38329	0
Total active imobilizate	18652476	36125813
2. Active circulante		
1. Materiale	74509	93855
3. Obiecte de mică valoare și scurtă durată	56135	77471
5. Mărfuri	4867111	4882666
6. Creanțe comerciale	1492512	931675
9. Creanțe ale bugetului	340843	2011314
10. Creanțe ale personalului	8638	11331
11. Alte creanțe curente	140764	65972
12. Numerar în casierie și la conturile curente	147746	11865
16. Alte active circulante	40691	59521
Total active circulante	7168949	8145670
Total active	25821425	44271483
3. Capital propriu		
1. Capital social	13045490	13045490
1.1 Capital suplimentar	4037411	4037411
4. Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	1128045	1128045
5. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune		863641
Total capital propriu	18210946	19074587
4. Datorii pe termen lung		
1. Credite bancare pe termen lung	3838209	10160725
4. Alte datorii pe termen lung	1330629	1195959
Total datorii pe termen lung	5168838	11356684
5. Datorii curente		
2. Împrumuturi pe termen scurt	1566415	1460000
3. Datorii comerciale	357593	1086129
4. Datorii față de părți afiliate		
5. Avansuri primite curente	165518	10822806
6. Datorii față de personal	225840	266459
7. Datorii privind asigurările sociale și medicale	61332	103865
8. Datorii față de buget	19841	91796
13. Alte datorii curente	45102	9157
Total datorii curente	2441641	13840212
Total pasive	25821425	44271483

18. Situația de profit și pierderi.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Venituri din vânzări	21020579	12930001
2. Costul vânzărilor	18229800	9657431
3. Profit brut (pierdere brută)	2790779	3272570
4. Alte venituri din activitatea operațională	421277	238117
5. Cheltuieli de distribuire	176774	268450
6. Cheltuieli administrative	1406046	1573879

7. Alte cheltuieli din activitatea operațională	152791	416786
8. Rezultatul din activitatea operațională (profit/pierdere)	1476445	1251572
9. Rezultatul din alte activități (profit/pierdere)	-491164	-216345
10. Profit (pierdere) pînă la impozitare	985281	1035227
11. Cheltuieli privind impozitul pe venit	535	171586
12. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	984746	863641

19. Informații suplimentare privind profitul emitentului și utilizarea acestuia.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:		
e) investirea în vederea dezvoltării producției;	984746	863641
3. Activele nete ale emitentului în raport la: • o acțiune ordinară	1304549	1304549
4. Profitul net la o acțiune ordinară a emitentului	0.75	0.66
7. Valoarea unei acțiuni a emitentului (cu indicarea sursei de informare) • valoarea estimativă	10	10

VI. Semnături

Legea privind măsurile de susținere pe perioada stării de urgență a fost publicată în Monitorul Oficial

Legea privind instituirea unor măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență și modificarea unor acte normative a fost publicată în Monitorul Oficial din 7 aprilie. Această lege organică a fost adoptată în temeiul prevederilor art. 106 din Constituție, prin angajarea răspunderii Guvernului față de Parlament, transmite MOLDPRES.

Pe 1 aprilie, Guvernul și-a asumat răspunderea pentru un pachet de măsuri anticriză. Hotărârea a fost aprobată în contextul stării de urgență, declarată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova la 17 martie curent, și are drept scop instituirea unor măsuri suplimentare de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență.

Potrivit vicepremierului Serghei Pușcuța, ministru al Finanțelor, "pe segmentul social au fost adoptate măsuri care constituie o acțiune fără precedent, care nu a fost aplicată în țara noastră niciodată".

Astfel, urmează să fie majorat ajutorul de șomaj, iar suma minimă va fi de 2 775 lei, sunt extinse categoriile beneficiare ale ajutorului de șomaj pentru persoanele care se înregistrează în calitate de șomeri, dar nu corespund criteriilor de acordare a ajutorului de șomaj. Totodată, s-a decis majorarea venitului minim lunar pentru familiile defavorizate până la 1 300 lei, pe perioada stării de urgență, și majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil până la 975 lei.

De asemenea, legea prevede subvenționarea cheltuielilor legate de achitarea salariului/indemnizației în cazul șomajului tehnic sau staționării, 100%/60% impozite și contribuții aferente salariilor/indemnizațiilor achitate, în funcție de motivul sistării activității.

Titularii de patentă care și-au sistat activitatea în perioada stării de urgență vor fi scutiți de plata pentru patentă. De asemenea, pentru această categorie, pentru persoanele care practică activitate independentă, întreprinzătorii individuali care și-au sistat activitatea în perioada stării de urgență, vor fi restituite contribuțiile sociale în sumă fixă.

Pentru sectorul HORECA se prevede reducerea cotei TVA de la 20% la 15%. Agenții economici care și-au sistat activitatea conform deciziilor Comisiei Situații Excepționale vor beneficia de amânarea, până la 25 iulie, a termenului de achitare a taxelor locale.

Pentru implementarea respectivelor măsuri va fi necesară alocarea suplimentară a 816 milioane de lei, fapt ce urmează a fi prevăzut în cadrul exercițiului de rectificare bugetară, ce va fi realizat în termeni proximi.

Ședința Parlamentului, planificată pentru ziua de 2 aprilie, în cadrul căreia Guvernul urma să prezinte proiectul pentru care și-a asumat răspunderea, în ședința sa din 1 aprilie, nu a avut loc din lipsă de cvorum. Însă, potrivit legislației, dacă în decurs de 72 de ore de la asumarea răspunderii executivului pentru un proiect de lege, în Parlament nu se depune o moțiune de cenzură, prevederile proiectului intră în vigoare.

Sursa: www.monitorul.md

Banca Națională a Moldovei recomandă băncilor să se abțină de la plata dividendelor

Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a aprobat unanim, în ședință extraordinară, o hotărâre prin care recomandă băncilor licențiate să se abțină de la distribuirea dividendelor către acționari și alte forme de distribuire a capitalului, cel puțin până la 30 septembrie 2020. Decizia vine în contextul atenuării efectelor cauzate de pandemia COVID-19 pentru a menține băncile suficient de bine capitalizate și stabile, transmite MOLDPRES.

În aceeași ședință au fost aprobate măsuri de relaxare a cerințelor amortizoarelor de capital. Astfel, BNM permite băncilor să utilizeze temporar (până la o dată ce va fi comunicată ulterior) amortizorul de conservare a capitalului constituit anterior.

„Capitalul conservat poate fi utilizat pentru a absorbi eventualele înrăutățiri a calității portofoliului de credit și a sprijini finanțarea mediului de afaceri și a populației”, indică BNM.

În acest context, băncile sunt încurajate să continue să promoveze politici adecvate privind recunoașterea și acoperirea expunerilor neperformante și să efectueze o planificare solidă a capitalurilor și a lichidităților, precum și o gestiune robustă al riscurilor.

Potrivit Băncii Naționale, aceste măsuri sunt în concordanță cu bunele practici internaționale și sunt similare deciziilor promovate în ultima perioadă de majoritatea băncilor centrale din Uniunea Europeană și din regiune.

Începând cu 17 martie curent, odată cu instituirea stării de urgență în țară, Banca Națională a adoptat un șir de măsuri menite să atenueze impactul situației generate de epidemia de coronavirus asupra sectorului bancar, populației și mediului de afaceri.

Raportul anual al Societatii pe Actiuni "CEPROSERVING"

I. Date generale privind entitatea admisă în cadrul MTF.

1. Perioada de raportare Anul 2019.
2. Denumirea completă a emitentului "Centrul de proiectare a întreprinderilor și de prestare a serviciilor de inginerie și marketing" "CEPROSERVING" S.A.
3. Sediul, nr. de telefon/fax al emitentului mun. Chișinău, bd. Negruzzi 2, tel. 069941270.
4. Numărul (IDNO) și data înregistrării la organul înregistrării de stat 1003600115245,20.11.1995.
5. Activitatea principală (conform CAEM) L-6820.
6. Standardele de contabilitate după care se ține evidența contabilă (SNC, SIRF) SNC.
7. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune, lei 1 053 570.
8. Numărul total de valori mobiliare emise de emitent, tipul și clasa valorilor mobiliare, principalele caracteristici, cu indicarea valorii nominale (fixate) și a codul ISIN – 351190, MD14VING1009.
9. Informația privind numărul total al acționarilor emitentului, cu prezentarea listei acționarilor, care la ultima zi a perioadei de gestiune dețineau cel puțin 5% din numărul de acțiuni cu drept de vot plasate ale emitentului, cu specificarea numărului și cotei acțiunilor deținute 71, BC „BANCA SOCIALĂ” S.A. în proces de lichidare – 347637 – 98,99%.
10. Informația privind societatea de registru: Registratorul Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare, mun. Chișinău, str. Mitropolit Banulescu-Bodoni nr. 57/1.md-2005.
11. Entitatea de audit: Organizația de Audit „LRI Estim” SRL, mun. Chișinău, str. Ceucari 5/2 ap. 11. Tel. 069143083. Director Spînu Raisa, contract nr. 02 din 16.07.2019, Licența Camerei de Licențiere a RM seria A MMII nr. 051656 din 16.05.2006. Numărul individual al entității de audit 1902005 (extras din registrul public al entităților de audit.).
12. Lista persoanelor care acționează în mod concertat cu emitentul la ultima zi a perioadei de raportare, a persoanelor afiliate emitentului și mărimea cotelor deținute în capitalul social al emitentului: Membrii Consiliului: Președinte/membru al Consiliului societății – Borodai Maxim, Borodai Artem/frate, Novacova Marianna/soția, Borodai Iana/fiica, Borodai Zlata/fiica, Bukalova Vitalina/mama, Borodai Veaceslav/tata – deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății; Membrul consiliului – Focșa Svetlana, Focșa Viorel/soțul, Covali Iulia/mama, Covali Aliona/sora, Focșa Doina/fiica, Focșa Nicolae/fecior – deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății; Membrul consiliului – Gureu Valeriu, Gureu Aurica-mama, Gureu Valentin-tata, Curchi Angela/sora, Dragan Valeria-sora – deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății; Membrul consiliului – Cojuhari Angela, Cojuhari Igori/soțul, Cojuhari Ecaterina/fiica, Pritula Victoria/mama, Pritula Crigorii/tata – deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății; Membrul consiliului- Chirilov Vasile, Chirilov Olga/soția, Chirilov Mihail/tata, Chirilov Alexandr/fecior, Chirilov Mihail/frate, Chirilov Fiodor/ frate – deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății; Președinte/membru Comisiei de cenzori – Șeremet Tatiana, Șeremet Ion/soțul, Șeremet Aristia/fiica, Cuza Galina /sora, Cheptene Ana/sora- deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății; Membrul Comisiei de cenzori – Doțova Liudmila, Doțov Alexandru/fecior, Fedorcova Dina/sora, Covaliova Alena/sora- deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății; Membrul Comisiei de cenzori – Șvețova Irina, Șvețov Serghei/soțul, Șvețov Anton/fecior, Olihnovici Iuri/tata, Olihnovici Nelea/mama-deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății. Organul executiv – Trudov Tatiana – director general, Trudov Vitalie/soțul, Trudov Diana/fiica, Trudov Stanislav/fecior, Antonovici Iacob/frate- deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății. Alte persoane cu funcții de răspundere: Gonta Parascovia – director-adjunct, Gonta Eufrosinia/sora, Gonta Nina/sora- deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății, Sucman Inna – contabil – sef, Plescan Antonina/mama, Sucman Victor/soțul, Sucman Anastasia/fiica, Sucman Nicolai/fecior, Dadu Tatiana/sora – deținerea controlului a 0% din acțiunile/participațiile societății. Persoanele care exercită controlul asupra emitentului – BC „Banca Sociala” SA in proces de lichidare – 98,99%.
13. Statutul emitentului de valori mobiliare/modificări la statut – 22 iunie 2012.
14. Informația privind publicarea raportului anual al emitentului, cu indicarea surselor și datei unde când acesta a fost dezvăluit public.

II. Situațiile financiare anuale ale emitentului pentru perioada de gestiune.

15. Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune:

Indicatori	Sold la începutul perioadei de gestiune, lei	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune, lei
1. Active imobilizate		
1. Imobilizări necorporale		
2. Terenuri	309216	
3. Mijloace fixe	2154034	
4. Alte active imobilizate	18848	18848
Total active imobilizate	2482098	18848
2. Active circulante		
1. Materiale	21089	12301
2. Obiecte de mica valoare si scurta durata	7325	2500
3. Producția în curs de execuție și produse		
4. Total pe creanțe pe termen scurt	800205	14072580
5. Numerar in casierie si la contul curent	336588	19374090
7. Alte active circulante	6236	2801
Total active circulante	1171443	33464272
Total active	3653541	3653541
3. Capital propriu		
1. Capital social și suplimentar	1053575	1053575
2. Rezerve	5158270	5158270
3. Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	x	12340
4. Profit nerepartizat al anilor precedenți	-3148157	28932310
5. Profitul net (pierdere neta) al perioadei de gestiune	x	- 7295702
6. Alte elemente de capital propriu		
Total capital propriu	3063688	27860793
4. Datorii pe termen lung – total	151330	
5. Datorii curente		
1. Datorii comerciale	74693	76555
2. Avansuri primite curente	83411	98004
3. Datorii fata de personal	69941	62402
4. Datorii privind asigurările sociale si medicale	3571	
5. Datorii fata de buget	30925	5216740
6. Datorii fata de proprietari	15768	8751

7. Provizioane curente	157067	157067
8. Alte datorii curente	3147	2808
Total datorii curente	438523	5622327
Total pasive	3653541	33483120

16. Situația de profit și pierderi (în formatul prezentat Biroului Național de Statistică).

Indicatorii	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Venitul din vânzări	2167451	2135005
2. Costul vânzărilor	679085	1001984
3. Profit brut	1488366	1133021
4. Alte venituri din activitatea operațională	44477	20820
5. Cheltuieli de distribuie	4084847	516444
6. Cheltuieli generale și administrative	1083733	1927196
7. Alte cheltuieli operaționale	9912	38722
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	-3645649	-1328521
9. Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	14300	-3294931
10. Profitul (pierderea) perioadei raportate până la impozitare	-3631349	-4623452
11. Cheltuieli privind impozitul pe venit	52370	2672250
12. Profitul net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	-3683719	-7295702

17. Situația modificărilor capitalului propriu (în formatul prezentat Biroului Național de Statistică).

18. Informații suplimentare privind profitul emitentului și utilizarea acestuia.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net (conform deciziei adunării generale a acționarilor) cu indicarea sumelor destinate:		
a) plăți dividendelor: • la acțiunile ordinare	450000	
b) altor scopuri conform statutului	33998	
2. Activele nete ale emitentului	3063688	
3. Activele nete ale emitentului în raport cu: • o acțiune ordinară	8,7	
4. Profitul net la o acțiune ordinară a emitentului	-10,49	
5. Datoriile la dividendele anilor precedenți	15768	
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului: • anuale	1.28	

VII. Semnarea
Președintele Consiliului
Organul executiv
Contabil – șef

Maxim Borodai
Tatiana Trudov
Inna Sucman

Совет АО «Деревообрабатывающий комбинат»

Извещает своих акционеров, что 04 мая 2020 года в 10.00 состоится общее годовое собрание акционеров по адресу: м. Бэлць, ул. Штефан чел Маре 170. Начало регистрации в 9.00

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Итоги работы АО «Деревообрабатывающего комбината» за 2019 год и основные направления деятельности на 2020 год.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Выбор членов совета общества.
4. О передачи зданий в аренду.
5. О продажи имущества предприятия.

Список акционеров, имеющих право голоса на участие, в общем собрании составлен по состоянию на 17 марта 2020 года.
 С материалами общего собрания акционеров, акционеры могут ознакомиться в офисе общества по адресу: м. Бэлць, ул. Штефан чел Маре 170 с 20 апреля 2020 года с 8.00 до 17.00
Телефон для справок 0231 2-98-96

S.A. „Acord”

INFORMAȚIE DESPRE PETRECEREA ADUNĂRII GENERALE

Pe data de 20 martie 2020 in sediul SA Acord s-a petrecut adunarea generală a acționarilor. La adunare au participat acționarii cărora le apar țin 9575 acțiuni, sau 64% din lista cu dreptul de participare.

LA ADUNARE A FOST APROBATE:

- rapoartele organelor de conducere pe anul 2019,
- raportul comisiei de cenzori pe anul 2019,
- raportul contabilului șef des-pre distribuie veniturii, plata devedendelor pentru anul 2019,
- a fost aprobată business-planul pentru anul 2020 și normativele de repartizarea veniturii pe anul 2020.
- A fost ales Organul executiv al SA Acord – d-l A. G. Beliban

În atenția acționarilor S.A.R. „MOLDCARGO” S.A. și publicului larg,

S.A.R. „MOLDCARGO” S.A. anunță că la ședința Consiliului societății din 03.04.2020 cu cvorumul de 100% a fost aprobată unanimitar hotărârea privind calificarea ca fiind efectuată a emisiunii suplimentare de acțiuni în număr de 40 acțiuni ordinare nominative de clasa I, fiecare cu drept de vot și cu valoarea nominală de 300 000 (trei sute mii) lei, cît și a fost aprobată darea de seamă privind totalurile emisiunii de acțiuni.

Informații la tel.: +373 22 240272.

S.A. „Drumuri-Căușeni”

În baza Procesului-verbal a ședinței Consiliului S.A. „Drumuri-Căușeni” nr. 8 din 03.04.2020, administrația S.A. „Drumuri-Căușeni” anunță lansarea concursului de selectare a societății de audit, privind auditarea situațiilor financiare anuale a entității, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 875 din 22.12.2015 “pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de selectare a societăților de audit ale întreprinderilor de stat și societăților de acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social”.

Astfel societățile de audit doritoare de a participa la acest concurs sunt rugate să prezinte o scrisoare de înaintare a ofertei de participare la concurs, în termen de 30 de zile, la adresa: or. Căușeni, șos. Tîghinei, 2A sau pe e-mail drumuri-causenii@yandex.ru

Raportul privind activitatea SA "CAHULPAN" pe anul 2019

- Denumirea deplină a societății – Societatea pe acțiuni "CAHULPAN"
- Număr și data înregistrării – IDNO 1003603007486 din 01.06.1995
- Sediul – 3900, or. Cahul, str. Păcii, 20. Tel/Fax (299)31009, 41270,31010
- Principalele genuri de activitate – fabricarea și comercializarea pâinii, produselor de panificație și patiserie, îmbutelierea apei minerale și a băuturilor carbogazoase
- Persoanele cu funcții de răspundere ale Societății:
 - Președintele Consiliului societății – Sonic Nelia
 - Membrii Consiliului – Sonic Grigori, Gârneț Gheorghe, Ciobanu Anatolie, Borș Anatol
 - Director (organul executiv) – Cușpita Ivan
- Persoanele care dețin, individual sau împreună cu persoanele afiliate, cel puțin 50% plus o acțiune din volumul total al acțiunilor cu drept de vot ale emitentului-SRL "Sonipanpit", C.F. 1002600020126 – 2437829 acțiuni (89.44%)
- Persoanele care au acces la informația confidențială în virtutea funcției deținute, a condițiilor contractelor sau în urma delegării dreptului respectiv din partea emitentului ori a altui insider al acestuia – Sonic Nelia, Cușpita Ivan, Gârneț Gheorghe
- Persoanele fizice care în decursul ultimelor 6 luni în oricare mod cad sub incidența punctelor 5-7 – Nu sânt.
- Persoanele fizice afiliate persoanelor specificate la punctele 5-8:
 - Sonic Grigore, Cușpita Polina, Gârneț Nelea, Gârneț Alexandru, Gârneț Vladislav, Borș Galina, Borș Irina, Borș Sabina, Ciobanu Elena
- Capitalul social al emitentului în profilul tipurilor de acțiuni:

Tipul acțiunilor plasate	Numărul (unități)	Valoarea nominală (fixată) a unei acțiuni (lei)	Cota în capitalul social, %	Descrierea succintă a acțiunilor, inclusiv dreptul la vot, dividende, valoarea lor de lichidare
Ordinare	2725642	3	100	Drept de vot, de primire a dividendelor și a unei cote din avere în caz de lichidare a societății

- Lista persoanelor înregistrate în registru care dețin 5% și mai mult din acțiunile cu drept de vot: SRL "Sonipanpit", C.F. 1002600020126 – 2437829 acțiuni, cota din capitalul social-89.44%
- Numărul de acționari- 567, din ei persoane fizice- 565, persoane juridice- 2
- Registratorul independent "REGISTRU" S.A., C.F. 1002600003273 m. Chișinău, str. Sciusev, 47 tel. 271-177, fax. 278-491
- Compania de audit – SRL "BRIO PRIM", C.F. 1008600030152 m. Chișinău, bd. Renașterii, 9 ap. 15 tel. (22)417-861,60131094

BILANȚUL CONTABIL LA 31.12.2019

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curente	La finele anului de gestiune precedent (lei)
ACTIV		
1. ACTIVE IMOBILIZATE		
Imobilizări necorporale	12799	38227
Imobilizări corporale	15343137	16621283
Investiții financiare pe termen lung	4079186	4079186
2. ACTIVE CIRCULANTE		
Stocuri de mărfuri și materiale	3397273	4025886
Creanțe comerciale	3290293	3410983
Investiții pe termen scurt		
Numerar în casierie și la conturi curente	240821	438519
Alte active circulante	130357	130893
TOTAL ACTIVE	26493866	28744977
PASIV		
3. CAPITAL PROPRIU		
Capital social și suplimentar	8176926	8176926
Rezerve	5533412	5533412
Profit nerepartizat al anilor precedenți	2799286	2708920
4. DATORII PE TERMEN LUNG		
Credite bancare pe termen lung	998580	2323667
Alte datorii pe termen lung		
5. DATORII CURENTE		
Credite bancare pe termen scurt		
Datorii comerciale	4605711	5618422
Datorii pe termen scurt	4379951	4383630
TOTAL PASIVE	26493866	28744977

SITUAȚIA DE PROFIT ȘI PIERDERE de la 01 ianuarie până la 31 decembrie 2019

INDICATORI	Perioada de gestiune	Perioada corespunzătoare a anului precedent (lei)
1. Vânzări nete	47621442	48072460
2. Costul vânzărilor	36168122	35773140
3. Profitul brut (pierdere brută)	11453320	12299320
4. Alte venituri	57623	86329
5. Cheltuieli comerciale	6060443	6186152
6. Cheltuieli generale și administrative	3850089	4012993
7. Alte cheltuieli operaționale	358915	236656
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	1241496	1949844
9. Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	-20679	29356
13. Profitul perioadei de gestiune până la impozitare	1220817	1979200
14. Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	208852	286157
15. Profit net (pierdere)	1011965	1693043
16. Numărul acționarilor	567	567
17. Active nete ale emitentului	16509624	16419258
18. Active nete în raport la oacțiune ordinară	6-06	6-02
19. Profit net la o acțiune ordinară	0-37	0-62

Director
Contabil-șef

I. Cușpita
Gh. Gârneț

ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR
Î.M. C.A. „GRAWE CARAT
Asigurări” S.A.

AVIZ de convocare a Adunării Generale Ordinare Anuale a acționarilor Î.M. C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A.

STIMAȚI ACȚIONARI,

Vă informăm că, în corespundere cu hotărârea Consiliului Societății din 03 aprilie 2020, pentru data de 15 mai 2020 este convocată Adunarea Generală Ordinară Anuală a Acționarilor Î.M. C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. Forma de ținere a Adunării – prin corespondență. Adunarea Generală Ordinară Anuală a Acționarilor se va ține la data de 15 mai 2020 pe adresa str. Alexandru cel Bun, 49, mun. Chișinău. Înregistrarea participanților: 09.40 – 09.55. Începutul adunării: 10.00.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE ORDINARE ANUALE A ACȚIONARILOR:

- Raportul anual al Consiliului Societății privind activitatea Î.M. C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. în anul 2019.
- Repartizarea profitului net obținut de Societate în anul 2019.
- Aprobarea normativelor de repartizare a profitului net pentru anul 2020.
- Raportul Comisiei de cenzori asupra situației financiare a Î.M. C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. în anul 2019.
- Raportul de activitate al Comitetului de Audit în anul 2019.
- Confirmarea societății de audit și cuantumului retribuției pentru efectuarea auditului în scop de supraveghere.
- Aprobarea modificărilor la Statutul Societății.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea Generală Ordinară Anuală a Acționarilor prin corespondență, va fi întocmită la situația din 06.04.2020, cu modificările operate după data întocmirii listei, dar nu mai târziu decât cu 3 zile până la data ținerii Adunării Generale Ordinare Anuale a Acționarilor.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele și documentele conform ordinii de zi a Adunării Generale Ordinare Anuale a Acționarilor la sediul Societății din str. Alexandru cel Bun, 51, mun. Chișinău, biroul nr. 32, începând cu data de 04.05.2020 de la orele 09.00-17.30 (în zilele lucrătoare), precum și pe site-ul Societății <https://www.grawe.md>.

Buletinul de vot completat urmează a fi restituit nu mai târziu de data de 15 mai 2020, orele 09.00, la oficiul central Î.M. C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A., situat pe adresa: mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 51. Informația privind modul de completare a buletinului de vot este cuprinsă în textul buletinului.

Rezultatul votului la Adunarea Generală Ordinară Anuală a Acționarilor prin corespondență va fi adus la cunoștința acționarilor prin publicarea avizului corespunzător în Ziarul „Capital Market” și pe site-ul Societății <https://www.grawe.md>, în termenul stabilit de legislația în vigoare.

Informații la tel. (022) 22 30 13

SA «Automobilist-Balti»

CITATIA PUBLICA

Judecătoria Soroca, sediul Florești, solicita prezenta cet. Barnaz Dinu domiciliat în or. Camenca str. Zavodscaia 5/32 (conform avizului nereclamat ultimul domiciliu or. Balti) în calitate de pirit, la sedința de judecată din 28 aprilie 2020, ora 13:00, în sala nr. 3, în legătură cu examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de SA «Automobilist-Balti» împotriva lui Barnaz Dinu cu privire la încasarea datoriei. În caz de neprezentare a piritului, cauza va fi examinată în lipsa acestuia.

Judecator Svetlana Bucur

Consiliului S.A. „Lusmecon”

la ședința din 01.04.2020, cu un cvorum de 100%, unanim a decis:

- De a solicita de la BC „Moldindconbank” SA o linie de garanții în sumă de 10.000.000 MDL, pe un termen de 36 luni pentru emiterea garanțiilor de participare la licitație, de restituire a avansului, de bună execuție și alte garanții necesare pentru activitatea curentă a companiei și un credit în sumă de 10.000.000 MDL, pe un termen de 24 luni, necesar pentru completarea mijloacelor circulante.
- De a oferi drept asigurare pentru linia de garanții și a creditului următoarele:
 - clădire de producere cu suprafața de 7.946,0 m.p. și terenul aferent cu suprafața de 3,356 ha amplasat în mun. Chișinău, str. Uzinelor 205 cu nr. cadastral 0100309.132, 01, la valoarea de ipotecă acceptată de bancă;
 - încăpere nelocativă cu suprafața de 723,3 m.p. cu nr. cadastral 0100206.388.01.006 și suprafața de 448,9 m.p. cu nr. cadastral 0100206.239.02.002 amplasate în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 134, la valoarea de ipotecă acceptată de bancă;
 - construcții de producere și terenul aferent cu suprafața de 5,14 ha, amplasat în mun. Chișinău, or. Vatra, str. Feroviarilor 12 cu nr. cadastral 0122101.041, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, la valoarea de ipotecă acceptată de bancă;
 - cesiunea încasărilor în conturile curente deschise la BC „Moldindconbank” SA;
 - fidejusiunea Dlui Ghilaș Alexandru și Dnei Ghilaș Galina.

Adresarea către Dl Ghilaș Alexandru și Ghilaș Galina în vederea participării acestora în calitate de fidejursor la linia de garanții și a creditului solicitat.

Acordurile adiționale la contractele de ipotecă urmează a fi investite cu formulă executorie.

Consiliul Societății

S.A. ÎNTREPRINDEREA
PISCICOLĂ „GHIDRIN”

or. Fălești, str. Ștefan cel Mare, 104

La 02.04.2020 a avut loc Adunarea generală a acționarilor S.A. „Ghidrin” pe adresa: str. Ștefan cel Mare, 104, cvorum – 74% – 1 acționar

LA ADUNARE SA-U APROBAT
URMĂTOARELE DECIZII:

- Aprobarea dării de seamă privind activitatea financiar-economică pe anul 2019 și aprobarea perspectivelor de dezvoltare pe anul 2020.
- Aprobarea dării de seamă a comisiei de cenzori.
- Remunerarea membrilor Consiliului Societății și Comisiei de cenzori.
- Repartizarea venitului pe anul 2019 – 0, Aprobarea normativelor pe anul 2020 – venitul anului 2020 de trecut acoperirea pierderilor din anul 2019.
- Aprobarea membrilor Consiliului Societății în următoarea componență:
 - Președinte – Nicolae Mutoi,
 - Membri – Vladimir Pernai, Vasiliu Pernai, Astafii Tamara, Furculița Aurica
- Aprobarea membrilor comisiei de cenzori:
 - Președinte – Pernai Svetlana,
 - Membri – Gragdean Radu, Pernai Stella
- Despre legalizarea /autentificarea/ procesului verbal al adunării generale a acționarilor de către comisia de cenzori.

Stimate acționar
„Velist” S.C.A.!

Consiliul „Velist” S.C.A. a luat decizia de a plăti dividende intermediare suplimentare pe a. 2019 în sumă de 16068 lei sau 0,0577 lei per acțiune.

Organul executiv „Velist” S.A.,

tel. 069201676;

contabil-șef, tel. 069682505.

Stimate acționar al "DAAC Hermes" S.A.!

Organul executiv al Societății, în baza deciziei Consiliului societății din 03.04.2020, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care se va desfășura pe data de 24.04.2020, pe adresa: str. Calea Leșilor, 10, mun. Chișinău.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea primirii creditelor și garanțiilor bancare.
2. Aprobarea fidejusiunii și ipotecării/gajării bunurilor Societății.
3. Acordarea de împuterniciri privind semnarea contractelor de credit și de emitere a garanțiilor, fidejusiune/ipotecă/gaj, și oricăror alte documente aferente ce țin de tranzacțiile date.
4. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării pe procesul verbal al adunării generale a acționarilor.

Începutul înregistrării: 09-30.

Începutul adunării: 10-00.

Lista acționarilor, cu dreptul de a participa la adunarea generală este întocmită la data de 06.04.2020.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinea de zi a adunării generale începând cu data de 14.04.2020 g. pe adresa: str. Calea Leșilor, 10, mun. Chișinău, în zilele de lucru de la 16-00 pînă la 17-00.

Acționarii vor avea asupra lor pașaportul sau buletinul de identitate, extrasul din registru, iar în cazul transmiterii dreptului de vot – procură autentificată în modul stabilit.

Societatea de investiții "Pro Invest Capital" S.A.

Întru asigurarea respectării prevederilor art. 4 sbp. 3) din Regulament CNPF nr. 40/4 din 10.09.2018, precum și Ordonanței CNPF nr. 45/5-O din 25.09.2019, Societatea de investiții "Pro Invest Capital" S.A. aduce la cunoștință potențialilor cumpărători despre înstrăinarea părții sociale în mărime de 22,02% din capitalul social al "Alanto" SRL la prețul de 152 336,16 lei.

Pentru informații suplimentate telefonul de contact 069610324.

Акционерам «INTERMEDIAR» S.A.,

27.03.2020 г. состоялось очередное годовое общее собрание акционеров «Интермедиа» S.A. по итогам деятельности за 2019 г.

СОБРАНИЕМ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

1. Принять к сведению Годовой финансовый отчет Общества в сопровождении заключения Ревизионной комиссии.
2. Утвердить Годовой отчет Совета. Одобрить все действия и решения Совета, принятые за период с 05.04.2019 г. по 27.03.2020 г. и признать их совершенными в интересах Общества. Установить оплату труда членов Совета за отчетный период.
3. Утвердить годовой отчет Ревизионной комиссии (РК). Установить оплату труда членов РК за отчетный период.
4. Чистую прибыль за 2019 г. (155596 МДЛ) направить на: i) формирование резервного капитала – 7779,80МДЛ; ii) развитие Общества – 147816,20МДЛ. Утвердить нормативы распределения чистой прибыли на 2019 г: 5% – резервный капитал; до 95% – фонд развития Общества.

Директор «Интермедиа» S.A.

Вниманию акционеров «MEGA PRIM» SA

Согласно решению Совета «MEGA PRIM» S.A. от 09 марта 2020 года объявляется созыв очередного годового общего собрания акционеров Общества, в очной форме, которое состоится 04 мая 2020 г., начало в 10:00, по адресу: мун. Кишинев, ул. Фереедулуй, 4.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет о работе совета и деятельности Общества за 2019 год.
2. Рассмотрение финансового отчета Общества за 2019 год и заключения ревизионной комиссии Общества по финансовому отчету Общества за 2019 год.
3. Отчет ревизионной комиссии Общества за 2019 год.
4. О распределении чистой прибыли Общества за 2019 год и утверждении нормативов распределения чистой прибыли Общества в 2020 году.
5. Об установлении размера оплаты труда членов совета и ревизионной комиссии Общества, а также их годовых вознаграждений и компенсаций.

Время регистрации участников очередного годового общего собрания акционеров: с 09:00 до 09:45 по местному времени.

Дата, на которую составляется список акционеров, имеющих право на участие в очередном годовом общем собрании акционеров: 27 марта 2020 года.

С материалами к очередному годовому общему собранию акционеры могут ознакомиться начиная с 24 апреля 2020 г., с 10.00 до 13.00 в рабочие дни (с учетом пятнадцатой рабочей недели) по адресу: РМ, мун. Кишинэу, ул. Колумна, 63.

Для участия в собрании акционеры должны предъявить документы, удостоверяющие личность, представителям акционеров – доверенность заверенную в соответствии с действующим законодательством.

Справки по телефону: 022-27-80-60.

Исполнительный орган
«MEGA PRIM» S.A.

IPC „ICAM” SA

Consiliul societății pe acțiuni al întreprinderii de producție și comerț „ICAM”, în conformitate cu art. nr. 52 a Legii societății pe acțiuni a decis convocarea adunării generale anuale a acționarilor, care va avea loc la 17 aprilie 2020, la adresa: or. Chișinău, str. Tighina, 65, etajul 2 al IPC „ICAM” SA.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul Consiliului SA ICAM și aprobarea dării de seamă a Consiliului Societății pe anul 2019;
2. Aprobarea dării de seamă a comisiei de cenzori pentru anul 2019;
3. Aprobarea organizației de audit și stabilirea cuantumului retribuției muncii ei;
4. Repartizarea profitului (acoperirea pierderilor) pentru anul 2019 și aprobarea normativelor de repartizare a beneficiului pentru anul 2020.

Înregistrarea la adunare va avea loc de la ora 10.00, începutul adunării – ora 11.00. Forma ținerii adunării – cu prezența acționarilor.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației din 09.03.2020.

Acționarii pot face cunoștință cu materialele adunării pe adresa or. Chișinău, str. Tighina, 65, etajul 2, anticamera, începând cu 10 aprilie 2020 între orele 9.00-17.00 în zile de lucru, tel. pentru informație: 0 (22)27-25-71.

Acționarii vor prezenta documentul de identitate, iar reprezentanții și procura perfectată conform legislației în vigoare.

Consiliul Societății

Stimate acționar "B.P.S.P." S.A.!

Organul executiv al "B. P. S. P." S.A., în baza deciziei Consiliului societății din 27.03.2020, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la 16.04.2020, pe adresa: mun. Chișinău, Calea Leșilor, 10.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea constituirii garanțiilor reale în formă de gaj/ipotecă a bunurilor Societății în scopul asigurării obligațiilor "ATC-Agrotehcomerț" S.A. vizând creditele solicitate de la B.C. "Moldova-Agroindbank" S.A., a dobânzilor și a altor plăți aferente..
2. Cu privire la împuternicirea Administratorului Societății cu dreptul de a semna contractele de ipotecă, gaj și alte documente legate de valorificarea creditelor.
3. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării generale a acționarilor de către comisia de cenzori a societății.

Începutul înregistrării – orele 14.00.

Începutul adunării – orele 15.00.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală este întocmită la data de 30.04.2020. Acționarii pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării începând de la 06.04.2020 la sediul Societății, în zilele de lucru de la 16.00. pînă la 17.00.

Acționarii trebuie să aibă asupra sa pașaportul sau buletinul de identitate, iar în cazul transmiterii dreptului de vot, procura autentificată în modul stabilit de legislația în vigoare a RM.

S.A. "Angro-Impex"

Hotărîrea Adunării Generale nr. 1 din 28.03.2020.

S-A HOTĂRÎT:

- 1). Aprobarea Dării de seamă financiare pe a. 2019,
- 2). Aprobarea Dării de seamă a Comisiei de Cenzori pe a. 2019,
- 3). Aprobarea Raportului „Invest-Audit” SRL a. 2019,
- 4). Repartizarea profitului 105327 lei pentru dividende, a. 2019.

Stimate acționar "ATC-JUBILEU-COM" S.A.!

Organul executiv al Societății, în baza deciziei Consiliului societății din 26.03.2020, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la 16.04.2020, pe adresa: mun. Chișinău, Calea Leșilor, 10.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea constituirii garanțiilor reale în formă de gaj/ipotecă a bunurilor Societății în scopul asigurării obligațiilor "ATC-Agrotehcomerț" S.A. vizând creditele solicitate de la B.C. "Moldova-Agroindbank" S.A., a dobânzilor și a altor plăți aferente..
2. Cu privire la împuternicirea Administratorului Societății cu dreptul de a semna contractele de ipotecă, gaj și alte documente legate de valorificarea creditelor.
3. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării generale a acționarilor de către comisia de cenzori a societății.

Începutul înregistrării – orele 15.30.

Începutul adunării – orele 16.00.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală este întocmită la data de 30.04.2020. Acționarii pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării începând de la 06.04.2020 la sediul Societății, în zilele de lucru de la 16.00. pînă la 17.00.

Acționarii trebuie să aibă asupra sa pașaportul sau buletinul de identitate, iar în cazul transmiterii dreptului de vot, procura autentificată în modul stabilit de legislația în vigoare a RM.

În atenția acționarilor "ESTATE GROUP" SA

Organul executiv „ESTATE GROUP” SA, conform deciziei consiliului Societății din 13 martie 2020, anunță convocarea adunării generale anuale a acționarilor Societății, cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 04 mai 2020. Adunarea va începe la ora 15:00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Feredeului, 4, of. 216.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul privind activitatea consiliului și funcționarea Societății pentru anul 2019.
2. Examinarea raportului financiar al Societății pentru anul 2019, aprecierea comisiei de cenzori privind conformitatea întocmirii raportului financiar al Societății pentru anul 2019.
3. Raportul de activitate al comisiei de cenzori a Societății pentru anul 2019.
4. Cu privire la repartizarea profitului net al Societății pentru anul 2019 și aprobarea normativelor de repartizare a profitului net al Societății pentru anul 2020.
5. Stabilirea cuantumului retribuției muncii, remunerarea anuale și compensațiilor membrilor consiliului Societății și comisiei de cenzori a Societății.
6. Alegerea consiliului Societății.

Înregistrarea acționarilor: de la ora 14.00 până la 14.45.

Acționarii vor prezenta documentul de identitate (buletinul de identitate), iar reprezentanții acționarilor – și procura perfectată conform legislației în vigoare.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este întocmită conform situației din 27 martie 2020.

Materialele referitoare la ordinea de zi a adunării pot fi consultate de către acționari în zilele de lucru începând cu 24 aprilie 2020 între orele 10.00–13.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Feredeului, 4, of. 302.

Informații suplimentare la telefon:
0-22-27-22-56

«Interautotrans» S.A.

В связи с введением ЧП в стране, АО «Interautotrans» сообщает о переносе годового общего собрания акционеров на неопределенный срок. О дате проведения собрания будет объявлено дополнительно.

C.A. „ASTERRA GRUP” S.A.

Vă comunică că la data de 27.03.2020 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor C.A. „ASTERRA GRUP” S.A. cu prezență, la care au participat în total 38.119.599 acțiuni, sau 96,48% din totalitatea acțiunilor plasate cu drept de vot, fiind aprobate următoarele:

1. A aproba darea de seamă asupra rezultatelor emisiunii suplimentare de acțiuni conform deciziei AGEA din 27.02.2020 și de calificat emisiunea în sumă de 4.000.000 lei ca efectuată.
Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
2. A aproba Lista subscriitorilor la acțiunile emisiunii suplimentare.
Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
3. A aproba modificările și completările la Statut după cum urmează: Art. 5.1 din Statut va avea următoarea redacție: Capitalul social al societății constituie 43.508.888 lei, împărțit în 43.508.888 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 1 (unu) lei fiecare, clasa I, drept de vot, de a primi dividende și o parte din active la lichidarea societății, formă nematerializată.
Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
4. A autentifica semnăturile președintelui și al secretarului pe procesul-verbal în baza art. 64 (1) al Legii privind societățile pe acțiuni de către comisia de cenzori
Pro-38.119.599 voturi, contra – 0

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

2

Урок, который надо выучить

3

Строительство спасает ВВП Молдовы

4

Солидарность и общественное согласие

Обращение Национальной комиссии по финансовому рынку к небанковским кредитным организациям

Учитывая сложившиеся обстоятельства, ставшие следствием ряда факторов, связанных с санитарным кризисом, которые влияют на общественную и экономическую жизнь, Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) обращает внимание руководства профессиональных участников небанковского кредитного рынка (НКО) на следующее.

Во-первых, орган небанковского надзора призывает к доброй воле, здравому смыслу и солидарности, чтобы объединить усилия рынка и ответить на инициативы руководства страны в сфере комплексных мер по борьбе и устранению последствий пандемического кризиса. Это касается взаимоотношений НКО с получателями небанковских кредитов / финансового лизинга (физические и / или юридические лица).

Во-вторых, НКФР призывает учредителей и управляющих НКО проявить терпимость в отношениях с дебиторами-должниками, воздержаться на время чрезвычайного положения от давления (различными, в том числе излишними методами) на граждан, которые финансово не в состоянии выполнить свои договорные обязательства.

НКФР просит НКО в кратчайшие сроки внедрить положения Постановления №13/5 от 24.03.2020 о некоторых мерах по смягчению последствий эпидемиологического кризиса.

НКФР рекомендует применить отсрочки на выплаты (отмену пени и / или процентов за задержку) по взятым небанковским кредитам / финансовому лизингу, если дебитор / лизингополучатель не осуществил платежи согласно графику за период с 17 марта по 30 июня. В связи с этим НКО должны поддерживать до 30 июня резервы для убытков по активам в соответствии с классификацией по состоянию на 17 марта этого года.

В то же время НКО следует продлить / пересмотреть кредитные договоры / финансового лизинга в случае неосуществленных получателями платежей за период 17 марта – 30 июня. Внесение изменений в отношении сроков погашения – до 31 августа – осуществляется посредством двусторонних

соглашений или односторонних решений, которые не ведут к увеличению долга дебитора / лизингополучателя. Напоминаем, что изменение этих договоров не ведет к тому, что кредиты / финансовый лизинг будут переведены в более проблемную категорию.

Снижение фактических годовых процентных ставок на период 17 марта – 31 мая должно сопровождаться оценкой дополнительных рисков и их управлением по мере возможности. Так, снижение фактических годовых процентных ставок (минимум на 5 процентных пунктов) и отказ от начисления пени или процентов за задержку в указанный период позволит НКО поддерживать резервы для убытков по соответствующим кредитам согласно классификации, проведенной по состоянию на 17.03.2020, на срок до 31.12.2020.

В соответствии с указанным Постановлением НКФР (№13/5 от 24.03.2020), необходимо учесть, что при констатации погашения кредитов с измененными сроками, в случае передачи отчетов в бюро кредитных историй, необходимо руководствоваться обстоятельствами, вытекающими из действий НКО, принятых во время кризисной ситуации. Отметим, что отсрочки, предусмотренные в решении НКФР, не применяются в случае кредитов, выданных по-

сле 17.03.2020, соответственно, указанный нормативный акт не направлен на перевод кредитов, выданных дебиторам, в более льготную категорию, чем это было по состоянию на 17 марта этого года.

В связи с этим Национальная комиссия по финансовому рынку повторно обращает внимание на необходимость использования небанковскими кредитными организациями индивидуального подхода в отношениях с каждым получателем финансовых услуг и предоставления льгот / отсрочек, не применяя пени или проценты за задержку, а также предоставление возможности продления / пересмотра соответствующих договоров в связи с невыплатами физическими или юридическими лицами за период действия чрезвычайного положения.

В связи с вышеизложенным орган по небанковскому надзору просит действовать в духе общественного согласия, призывая к достойному общению и поведению в процессе финансового посредничества между кредиторами и дебиторами, и поддержанию отношений, основанных на взаимном доверии и ответственности.

Примечание: с дополнительной информацией по данному вопросу можно ознакомиться на сайте НКФР <https://www.cnpf.md/ro/decisions>

ISSN 1857-1212

Курс валют на 8.04.2020 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	18.2258
EUR	1	19.9619
UAH	1	0.6569
RON	1	4.1351
RUB	1	0.2334

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com

тел.: 022 22-12-87;

факс: 022 22-05-03

Внимание акционерных обществ, профессиональных участников небанковского финансового рынка, подписчиков и читателей!

В связи со сложной ситуацией в стране из-за угрозы распространения нового типа коронавируса COVID-19, I.P. Capital Market сообщает, что печатная версия издания будет доступна в основном лишь для подписчиков. Остальные читатели могут приобрести электронную версию газеты или же по завершении карантина печатную в редакции I.P. Capital Market.

Также издание напоминает о том, что для снижения угрозы распространения коронавируса I.P. Capital Market требует предоставлять материалы для публикации по электронной почте и осуществлять безналичные платежи.

Письма и документы для редакции необходимо оставлять на посту охраны НКФР (вход со стороны пр-та Штефана чел Маре, 77).

Телефон для справок: 022 22 77 58, моб. 069666716.

Вниманию учредителей и управляющих небанковских кредитных организаций!

Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР), учитывая неблагоприятные последствия, вызванные пандемией коронавируса COVID-19, сообщает следующее.

Подтверждая право выбора относительно необходимости пересмотреть небанковскими кредитными организациями договорные условия в отношении сроков погашения кредитов и предоставления льгот / отсрочек для заемщиков, путем отказа от применения пени или процентов за просрочку платежа, поддерживая гибкость / терпимость в отношениях с получателями небанковских продуктов, НКФР рекомендует руководству небанковских кредитных организаций не осуществлять выплату дивидендов или других форм распределения капитала.

С уважением,

Валериу Кицан,
председатель НКФР

№05-1063 din 07.04.2020

Вниманию акционеров и руководства страховых компаний!

Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР), учитывая неблагоприятные последствия, вызванные пандемией коронавируса COVID-19, сообщает следующее.

Поддерживая дальнейшую необходимость реформирования / оживления рынка страхования, выступая за укрепление финансовых возможностей компаний, в том числе путем вливания капитала, и в условиях ухудшения финансовых показателей, НКФР обращает внимание акционеров и управляющих на несвоевременность / неоправданность выплаты денежных средств в виде дивидендов.

В связи с этим орган по надзору настаивает на внедрении каждым страховщиком комплексного плана антикризисных мер в этой сфере.

С уважением,

Валериу Кицан,
председатель НКФР

№04-1064 din 07.04.2020

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания 27 марта Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

I. РЕГУЛИРОВАНИЕ:

- В условиях чрезвычайного положения, согласно распоряжениям Комиссии по чрезвычайным ситуациям, НКФР дала следующие указания участникам рынка капитала. Эмитенты ценных бумаг должны раскрыть информацию, опубликовав ее и представив до 29 мая годовой отчет за отчетный 2019 год. В то же время общие годовые собрания акционеров в 2020 году будут проводиться в течение двух месяцев, последующих после 29 мая, даты предоставления финансовых отчетов за 2019 год. Если эта дата будет пересмотрена, – в течение двух месяцев после нового срока, установленного Комиссией по чрезвычайным ситуациям.

- Внес поправки в Постановление НКФР №57/13 от 28.12.2018, цель которых заключается в изменении некоторых сроков и аспектов Технической базы расчетов по статистическим данным, необходимым для расчета страховой премии и корректирующих коэффициентов в обязательном внутреннем и внешнем автогражданском страховании.

II. АВТОРИЗАЦИЯ:

- Одобрил назначение Марины Попеску на должность главного бухгалтера BAR PRACTIC-ASIG SRL.

- Осуществил запись в Государственный реестр ценных бумаг об исключении ценных бумаг, выпущенных ранее девятью акционерными обществами, в результате их ликвидации и исключения из Государственного реестра юридических лиц.

- Одобрил назначение Михаила Покня на должность административного директора CA GENERAL ASIGURĂRI SA, до возникновения состояния несоответствия, предусмотренного нормативными актами.

- Одобрил назначение Дианы Кирияк, Лии Койка и Александру Жигэу членами ревизионной комиссии CA GARANȚIE SA, до возникновения состояния несоответствия, предусмотренного нормативными актами.

III. НАДЗОР:

- Отменил Распоряжение НКФР №52/2-О от 04.11.2019 об аудите соответствия по причине неблагоприятной ситуации, возникшей из-за санитарного кризиса, что подразумевает предпосылки экономического и финансового кризиса.

- Внес изменения в Постановление НКФР №14/1/2017 об отзыве лицензии Компании по страхованию жизни SIGUR-ASIGUR SA, согласно которым увеличивается на 12 месяцев срок полного трансфера принадлежащего ей портфеля.

IV. РЕКОМЕНДАЦИИ:

На фоне серьезного кризиса (пандемического, экономического, финансового) НКФР предписала страховым компаниям в качестве временных мер изменить внутренние положения в сфере управления ущербом, в частности:

- использовать Call Center и перейти на удаленную работу во избежание любой формы физического контакта;

- использовать электронные средства для констатации ущерба;

- использовать формуляры, которые можно передавать исключительно онлайн;

- в процессе управления дел об ущербе, требующих составления документов в физическом формате, – использовать исключительно почтовые услуги и/или курьерскую службу;

- оставить на рабочем месте основной персонал, который необходим для осуществления текущей деятельности;

- при возможном физическом контакте принять повышенные меры гигиены во всех помещениях. Во всех подразделениях, занимающихся делами об ущербе, должна систематически проводиться дезинфекция, сотрудники и клиенты должны соблюдать соответствующие гигиенические нормы;

- использовать электронные платежные инструменты;

- приложить все усилия, чтобы во время введенных чрезвычайных мер не нарушилась связь с клиентами, а лиц, потерпевших ущерб, призывать к соблюдению всех мер защиты и использованию электронной связи.

На фоне мер, которые принимают власти и соответствующие учреждения, Национальная комиссия по финансовому рынку призывает всех профессиональных участников небанковского рынка сплотиться и следовать решениям и рекомендациям органа по надзору для создания благоприятных условий для текущей деятельности, проявить гражданский дух, понимание и солидарность с гражданами, ускорив пересмотр условий договоров, заключенных с получателями услуг.

В связи с этим НКФР призывает участников небанковского рынка, особенно небанковские кредитные организации, вести постоянную информационную и разъяснительную работу со всеми дебиторами по всем вопросам в сфере упрощения условий обслуживания займов.

Законы, обеспечивающие социальную защиту населения

С начала весенне-летней сессии Парламент принял ряд законов, касающихся социальной защиты населения, здравоохранения, образования и культуры, прав человека.

Среди наиболее важных законов, принятых в социальной сфере, является закон об индексации пенсий два раза в год – 1 апреля и 1 октября.

Согласно поправкам в Закон об обязательном медицинском страховании, оба родителя, которые воспитывают четырех и более детей, в том числе приемных, смогут получить бесплатный медицинский полис.

Впервые в законодательство страны введен институт опеки, что должно повысить уровень социальной защиты детей. Соответствующий законопроект депутаты приняли в первом чтении.

Были одобрены поправки для введения положений Стамбульской конвенции, в частности, касающиеся защиты жертв домашнего насилия и членов их семей.

Компании, оказывающие медицинские и фармацевтические услуги, обязаны публиковать на своих официальных сайтах информацию о распределении средств, а также расходах, связанных с предоставлением соответствующих услуг, из фондов обязательного медицинского страхования.

Парламент ужесточил законодательные нормы, касающиеся мер по профилактике, предотвращению и борьбе с эпидемиологическими заболеваниями, внеся соответствующие поправки в Уголовный кодекс, Кодекс о правонарушениях и Закон о государственном надзоре за общественным здоровьем.

Депутаты приняли решение о праздновании 30-летия деятельности женщин в Парламенте Республики Молдова. Согласно решению, один календарный месяц после вступления решения в силу будет посвящен празднованию трех десятилетий женского парламентаризма в нашей стране.

С целью более эффективного сотрудничества с гражданским обществом Парламент внес поправки в Регламент законодательного органа страны, утвердив новые формы взаимодействия.

Авторов памятников, которые будут устанавливаться в общественных местах, будут отбирать на конкурсной основе. Парламент одобрил проект поправок к законодательству, согласно которому конкурс должен быть организован на основе рамочного положения, разработанного и утвержденного Правительством.

В контексте чрезвычайного положения, объявленного 17 марта Парламентом, Правительство 1 апреля взяло на себя ответственность перед Парламентом за принятие мер по поддержке граждан и предпринимательской деятельности в условиях чрезвычайного положения. Кабмин принял решение полностью субсидировать из государственного бюджета налоги с заработной платы для работников, деятельность которых была приостановлена в соответствии с решениями Комиссии по чрезвычайным ситуациям. Для сотрудников предприятий, которые приостановили работу не по решению комиссии, будет возмещено 60% налогов с заработной платы.

Во время чрезвычайного положения пособие по безработице в размере 2775 леев получают все, кто обратится в Национальное агентство занятости населения.

Было решено снизить ставку НДС с 20 до 15% для компаний, работающих в сфере HoReCa. Внесены изменения в управление налогами путем сжатия шести отдельных налогов до трех. Этот шаг упростит управление процессами для экономических агентов и Государственной налоговой службы.

Владельцы патентов, которые прекратили свою деятельность в условиях чрезвычайного положения, будут освобождены от уплаты патента. Для этой категории, а также для лиц, которые занимаются независимой деятельностью, индивидуальным предпринимателям, которые прекратили свою деятельность во время чрезвычайного положения, будут возвращены социальные взносы в фиксированной сумме.

Также решено увеличить размер минимального ежемесячного дохода для уязвимых семей до 1300 леев и увеличить минимальный гарантированный доход для каждого ребенка – до 975 леев.

**Главное управление по связям с общественностью
Парламента Республики Молдова**

Рецессия, вызванная пандемией коронавируса, будет тяжелее, чем последствия финансового кризиса десятилетней давности. После победы над вирусом все изменится и для людей, и для бизнеса. Так утверждают сами предприниматели, аналитики и политики. Уже сейчас ощущаются последствия, хотя до пика пандемии еще далеко, а прогнозы в мире, пораженном неуверенностью, могут быть только самыми относительными.

Очевидно, что Молдова со своей маленькой и открытой экономикой не защищена от кризиса, и его новый вал, несомненно, накроет нашу страну. Прогнозы пока самые мрачные. Будет ли спад более сильным, чем тот, что произошел в 2008-2009 годах?

Тот кризис случился ровно спустя 10 лет после кризиса 1998-1999 годов. Это была вторая волна кризиса, вызванного кризисом ипотечных кредитов в США и огромных долгов, потрясшим многие страны Европы. Молдавский экспорт упал в 2009 году (по сравнению с предыдущим годом) примерно на 19,1%, в то время как импорт снизился еще сильнее – на 37,1%. Внутренний валовой продукт «потерял» 2,5 млрд леев. Вынужденные вести тяжелую борьбу за выживание население и экономические агенты стали более осторожными в расходовании денег, а инвестиции в основной капитал упали на 35%. Экономический кризис привел к резкому спаду иностранных инвестиций в 2009 году, то есть более чем в пять раз по сравнению с предыдущим годом, до самого низкого уровня за последние пять лет – \$128 млн. Об этом говорилось в Глобальном докладе по инвестициям 2011 года, опубликованном в ходе конференции ООН по торговле и развитию. Чистые прямые иностранные инвестиции (поступление минус вывод капитала) в национальную экономику снизились на \$707,57 млн в 2008 году и на \$127,84 млн – в 2009 году.

Инвесторы, испытывавшие проблемы в своих странах, отказались от расширения на молдавский рынок, взносы в уставной капитал сократились на 64,3%, а участие в капитале снизилось в 2,3 раза по сравнению с предыдущим годом.

Хотя в 2009 году количество малых и средних предприятий в стране выросло более чем на 6% по сравнению с предыдущим годом, их прибыль упала приблизительно в 2,5 раза, а число работников уменьшилось примерно на 30 тысяч.

Экономика относительно быстро вернулась на докризисный уровень в некоторых сферах экспорта через год, а инвестиции в недвижимость достигли уровня 2008 года уже через пять лет.

Чем отличается спад, вызванный пандемией, от кризиса 2008-2009 годов? Правительство и компании приложили тогда серьезные усилия для преодоления кризиса, и производство не остановилось. Шла борьба за существование, но задыхающуюся экономику не отпраздники в больницу.

Однако спад, спровоцированный пандемией, является беспрецедентным. Экономика остановилась. Многие предприятия закрыты. Президент Игорь Додон заявил в ходе онлайн-передачи «Президент отвечает», что «во время чрезвычайного положения в стране, когда многие предприятия не работают, экономический спад достигнет 10-15%. Но в целом в

этом году мы не ожидаем такого замедления экономического развития Молдовы и думаем, что спад не превысит 3-5%». По словам главы государства, правительство пока руководствуется тремя прогнозами, согласно которым дефицит бюджета в 2020 году может составить от 5 до 8 млрд леев.

«Учитывая то, что неизвестно сколько продлятся запреты и как будет развиваться пандемия в ближайшем будущем, мы не можем точно определить, каковы будут ее экономические последствия, но можно ждать более сильного потрясения, чем от кризиса 2009 года, а ВВП может снизиться даже на 10% только в 2020 году», – считают эксперты Независимого аналитического центра Expert-Grup. Другие экономисты делают еще более удручающие прогнозы, согласно которым падение составит до 30%.

Таким образом, в отличие от кризиса 2008-2009 годов, после пандемии экономикой надо будет перезапустить. Сколько времени займет восстановление – два-три года, а может и больше, пока трудно сказать, так как конца пандемии пока не предвидится, и некоторые специалисты говорят о том, что последует вторая волна. Скорее всего, первым, кто восстановится, будут крупные компании, финансово сильные, с более современным управлением, а также те, кто сумел переориентироваться в сложные времена.

Правительство предложило меры поддержки предприятий и граждан. Кабинет министров Иона Кику принял решение полностью возместить за счет бюджета налоги и взносы, сопутствующие зарплате работников, чья деятельность была приостановлена в результате решения о введении чрезвычайного положения. В случае сотрудников экономических агентов, косвенно пострадавших, такое возмещение составит 60%. На время действия чрезвычайного положения пособие по безработице в размере 2775 леев получают все, кто обратится в Национальное агентство занятости населения. Принято решение снизить ставку НДС для сектора HoReCa с 20 до 15%. Внесены изменения в налоговой сфере путем сокращения с шести отдельных налогов до трех.

Ведется разработка других мер поддержки предприятий во время кризиса. Не будут брошены на произвол судьбы и малые и средние предприятия (МСП), которые больше всех пострадают от прекращения деятельности. Есть уже соответствующие программы, а внешняя помощь будет направлена на преодоление спада.

Конечно, потери будут. Кризис проведет «естественный отбор» в частном секторе, оставив жить только те компании, где работают эффективные менеджеры, которым удалось вовремя реструктуризировать деятельность и навести порядок в своей компании. В апреле 2019 года газета Capital Market писала о вероятном новом кризисе и задавала вопрос, в какой мере готовы к нему компании. Есть ли у них на всякий случай антикризисный план. Сложно предположить,

что на фоне эйфории роста последних лет кто-то задумывался о возможности нового спада.

Будущий спад станет новым уроком для экономики в целом и для бизнеса в частности. Выучим ли мы его прежде, чем нас настигнет новый кризис?

Премьер-министр Ион Кику полностью прав, когда говорит, что после нынешнего приостановления экономической деятельности концепция ведения бизнеса изменится – возрастет значение информационных технологий, работы и поставок в режиме онлайн. «К ситуации до 1 марта 2020 года мы никогда не вернемся. Изменится подход, изменятся бизнес-модели, строй, если хотите, изменится в ходе передачи Moldova in digest на общественном телеканале.

Переориентировались многие предприниматели. Во-первых, из IT-сферы, большинство из которых и ранее работали на удалении, а во время кризиса вся отрасль перешла на удаленную работу. Онлайн-продажи выросли на 50% во время карантина. Местные предприниматели могут продавать товары и услуги на новом онлайн-рынке – «Ярмарке МСП» (Iarmarocul IMM-urilor). Платформа была открыта по инициативе Министерства экономики и инфраструктуры Организацией по развитию сектора малых и средних предприятий. Всего через несколько дней после открытия в группу Iarmarocul IMM-urilor влилось более двух тысяч предпринимателей со всей страны. В соцсетях появились группы, такие как IMM vs Corona, Sprijinim producătorii locali în timp de Criză («Поддержим местных производителей во время кризиса»), Susținem afacerile locale Redescoperă Moldova («Поддержим местный бизнес Redescoperă Moldova») и другие. Это также возможность для тех, кто намерен создать фирму, занимающуюся доставкой на дом.

Компании таких отраслей, как транспортная, гостиницы, рестораны, строительство, автомобилестроение и других, не могут отправить работников работать на дом и осуществлять продажи через интернет. Им нужно позаботиться о том, чтобы не потерять работников, пересмотреть концепцию бизнеса, не игнорируя расходы, повышать конкурентоспособность и попытаться выйти из кризиса более сильными. Двигатель можно запустить, только если есть топливо и знаешь, как им управлять, так как, доехав до заправки, запускаешь его на полную мощность.

Каждый раз во время кризиса мы убеждаемся, что если бы каждый менеджер действовал ответственно и эффективно управлял бы своими расходами, то и помощь государства не понадобилась бы. Шансы повышаются, если есть четкие программы и стратегии на средне- и долгосрочную перспективу. Хотя у нас серьезные проблемы из-за пандемии, и мы находимся только на пороге спада, не стоит игнорировать странный, на первый взгляд, призыв «Готовьтесь к следующему кризису сейчас».

Влад БЕРКУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.
E-mail: info@cnpf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. «О Национальной комиссии по финансовому рынку», Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС «Victoriabank» S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет IBAN MD24VI000002251311138MDL

**Вниманию акционеров
КБ «Moldindconbank» А.О.**

Доводим до Вашего сведения, что в соответствии с Главой VI Устава Коммерческого Банка «Moldindconbank» А.О., на основании решения Совета банка от 26.03.2020 г., на 11.06.2020 г. создано очередное годовое Общее собрание акционеров КБ «Moldindconbank» А.О. Форма проведения Собрания – заочная.

Очередное годовое Общее собрание акционеров КБ «Moldindconbank» А.О. будет проведено 11.06.2020 г., в 11:00 часов, в центральном офисе КБ «Moldindconbank» А.О. по адресу: мун. Кишинэу, ул. Арменияскэ, 38.

ПОВЕСТКА ДНЯ ОЧЕРЕДНОГО ГОДОВОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ БАНКА:

1. О годовом финансовом отчете банка за 2019 год.
2. О годовом отчете Совета банка за 2019 год.
3. О выплате дивидендов.
4. Об установлении размера оплаты труда, вознаграждений и компенсаций членов Совета КБ «Moldindconbank» А.О.
5. О внесении изменений в Устав Коммерческого Банка «Moldindconbank» А.О.
6. Об утверждении аудиторского общества для осуществления очередного обязательного аудита, в том числе других связанных с этим услуг и установление размера оплаты его услуг.

Список акционеров, имеющих право на участие в очередном годовом Общем собрании акционеров банка, будет составлен по состоянию на 30.04.2020 г. с изменениями, внесенными после даты составления списка, но не позднее, чем за 3 дня до даты проведения очередного годового Общего собрания акционеров КБ «Moldindconbank» А.О.

Акционеры могут ознакомиться с материалами к повестке дня Собрания, начиная с 01.06.2020 г., в рабочие дни, с 10:00 до 16:00 часов, в Отделе учёта акционеров и аффилированных лиц, по юридическому адресу банка: мун. Кишинэу, ул. Арменияскэ, 38.

Бюллетень для голосования должен быть заполнен, подписан (с удостоверением в установленном порядке подписи акционера (его представителя)) и установлен в Центральный Офис Банка по адресу: мун. Кишинэу, ул. Арменияскэ, 38, не позднее 11.06.2020 г., 10:00 часов включительно. Информация о порядке заполнения бюллетеня для голосования содержится в тексте бюллетеня.

Результаты голосования на очередном годовом Общем собрании акционеров ВС «Moldindconbank» S.A. будут доведены до сведения акционеров Банка путем публикации соответствующей информации в газете «Capital Market» и на веб-странице Банка (www.micb.md), в срок, установленный действующим законодательством.

Правление КБ «Moldindconbank» А.О.

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpresa: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
Издатель:
Instituția Publică Ediția Periodică CAPITAL MARKET
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель:
Национальная Комиссия по финансовому рынку
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:
ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL
BC «Victoriabank», S.A., fil.11, Chișinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств «Moldpres» и «InfoMarket». Статьи, помеченные знаком ■, публикуются на правах рекламы. Каждый материал, опубликованный на страницах «Capital Market», отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии «Edit Tipar Grup» SRL

Строительство спасает ВВП Молдовы

Строительная отрасль стала самой главной отраслью экономики. За 9 месяцев 2019 года ее доля в росте ВВП составила 35%. Это результат бума на рынке недвижимости, а также стимулирования отрасли банками низкими процентными ставками на ипотечные кредиты для физических лиц.

По информации Национального бюро статистики, промышленная отрасль зарегистрировала положительный результат (+2%), хотя и ниже, чем в предыдущем году. Рост отмечен благодаря перерабатывающей промышленности (+3,1%). Производство и поставки энергии снизились (-4%) за счет роста температур. Отрицательный результат показала добывающая промышленность (-1,9%). Главные факторы роста промышленного сектора – развитие автомобилестроения, положительная динамика в сфере строительства и пищевой промышленности. Кроме того, охлаждение внешнего спроса стало причиной замедления темпов роста в промышленности.

СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО НА СПАДЕ

После трех лет неуклонного роста, в 2019 году сельское хозяйство зарегистрировало отрицательный результат (-1,9%). На это повлияло снижение в животноводстве (-6%), снизилось и птицеводство, а также производство молока и яиц. Объем растительной продукции сохра-

нился на уровне предыдущего года (-0,3%). Выросло производство подсолнечника, полевых овощей, картофеля, снизилось производство пшеницы, сахарной свеклы, винограда, фруктов, ягод.

Выросла инвестиционная деятельность. В 2019 году объем инвестиций в реальном выражении вырос на 9,4% по сравнению с предыдущим годом, составив 27,8 млрд леев. Усиление инвестиционной деятельности было обусловлено ростом частных инвестиций, инвестиций за счет внешних займов, а также из иностранных источников. Вложены большие средства в строительство, что обеспечило более половины (63%) роста объема совокупных инвестиций.

Объем оборота в розничной торговле вырос на 13,2% по сравнению с предыдущим годом, объем оборота оказываемых населению услуг – на 14,6%. Эта динамика говорит об усилении потребления со стороны населения и экономических агентов.

Экономисты говорят, что в 2020 году Молдова, как и другие страны, испытает спад. На это

повлияет и ухудшение динамики ВВП, и спад внешнего спроса.

У БАНКОВ ЕСТЬ ДЕНЬГИ ДЛЯ ЭКОНОМИКИ

По данным Национального банка Молдовы, в феврале 2020 года объем выданных кредитов в национальной валюте составил 1,6 млрд леев, а в иностранной валюте – 697,2 млн леев. Наиболее популярными были кредиты, выданные на срок от двух до пяти лет – их доля составила 50% от общей суммы выданных кредитов.

Кредиты в национальной валюте – это кредиты юридическим лицам (52,6%), в том числе кредиты коммерческим нефинансовым обществам (51,2%, из которых 44,9% приходится на торговлю).

Кредиты в иностранной валюте выданы в основном коммерческим нефинансовым обществам (96,1%), их основная доля пришла на торговлю (52,7%). Самая большая средняя процентная ставка по кредитам в леях для физических лиц отмечена для кредитов на срок от 1 до 3 месяцев – 11,83%, а для юридических лиц – по кредитам на срок до 1 месяца, их доля составила 10,27%.

Объем кредитов в леях, выданных физическим лицам в феврале 2020 года, вырос по сравнению с предыдущим месяцем на 13,5% и составил 699,4 млн леев. Средняя процентная ставка по кредитам

в леях для физлиц за этот период выросла на 0,75 п. п. и составила 8,45%. Исходя из цели кредитования, наибольшая доля пришла на потребительские кредиты (65,3%). По сравнению с январем, доля потребительских кредитов выросла на 1,15 п. п., а доля ипотечных кредитов увеличилась на 0,08 п. п. По сравнению с прошлым годом, доля потребительских кредитов выросла на 1,10 п. п., а ипотечных – на 1,14 п. п. Отметим, что доля ипотечных кредитов в леях составила 97,0%, а потребительских кредитов в леях – 98,6%.

Средняя ставка по кредитам в леях увеличилась на 0,39 п. п. по сравнению с январем. Физлицам выдано кредитов со средней процентной ставкой 8,45%, юрлицам – 8,84%.

Процентная ставка на валютные кредиты снизилась на 0,02 п. п. по сравнению с январем 2020 года. Физлицам были выданы кредиты с 6,25% годовых, юрлицам – 4,16%, а физическим лицам, осуществляющим предпринимательскую деятельность – 5,17%.

Средняя ставка по кредитам в валюте снизилась на 0,08 п. п. по сравнению с январем. Для физлиц средняя процентная ставка составила 9,22%, для юридических лиц – 4,49%. По сравнению с аналогичным периодом предыдущего года, средняя ставка по кредитам в леях выросла на 0,44 п. п., в валюте снизилась на 0,27 п. п.

Самыми привлекательными кредитами в валюте были кредиты на срок от 2 до 5 лет, по средней процентной ставке 4,08%. Процентная ставка для физлиц составила 6,21%, юрлиц – 4,08%. Уровень покрытия кредитов вкладами составил 153,2%. Это указывает на то, что у банков есть необходимая ликвидность для кредитования экономики.

Чтобы избежать кризиса ликвидности в банковской системе, НБМ принял решение об изменении п. 3 Решения от 20 марта 2020 года об уровне процентных ставок НБМ и норме обязательных резервов. Таким образом, норма обязательных резервов в молдавских леях и в неконвертируемой валюте на период их применения с 16 апреля до 15 мая 2020 года установлена в размере 34,0% от расчетной базы.

Решение направлено на увеличение ликвидности, доступной для лицензированных банков, чтобы предотвратить риск ее нехватки и укрепить стабильность банковского сектора в Молдове. После этого решения ликвидность в банковском секторе увеличится примерно на 3,0 миллиарда леев.

В то же время снижение нормы обязательных резервов является продолжением мер денежной политики по сбалансированию норм обязательных резервов в контексте повышения эффективности передачи денежных импульсов в реальном секторе.

Виктор УРСУ

В конце прошлой недели произошло два события, которым трудно найти логическое объяснение: в пятницу по телевидению показали сельхозпроизводителя, встревоженного отношением властей к аграриям. Он сообщил, что несколько часов назад выбросил на мусор более тонны редьки. Это первая. Вторая: в субботу в 11 часов утра в одной из самых крупных торговых сетей столицы нельзя было найти даже килограмма редьки. Есть объяснения, данные этим производителем, можно объяснить и ситуацию в торговой сети, все это стоит принять во внимание. Но ясно одно – в субботу апреля покупатель, пришедший в магазин, чтобы купить колбасу и какие-то овощи (весна все-таки), вышел из магазина с колбасой и без редьки.

Парадоксальная ситуация – в одном месте редька есть, а в другом месте есть покупатель, желающий ее купить, но они друг друга не находят. Это проблема общения, касающаяся всех – покупателя, предприятия, структуры или учреждения (вероятно, государственного). Самое печальное, что все это происходит на фоне сильных потрясений, испытываемых и аграрием, и торговой сетью, и Молдовой.

Вот эта проблема организации или, лучше сказать, координирования, является частью или должна быть частью пакета мер, которые правительство вносит в список задач органов государства в целях повышения эффективности и жизнеспособности сельского хозяйства.

Исходя из таких ситуаций, в Парламенте страны многие высказались в пользу улучшения взаимоотношений между сельхозхозяйственным производителем и потребителем. Вероятно, здесь речь идет о деятельности, которая не так давно осуществлялась сельхозхозяйственными рынками или оптовыми рынками, закрывшимися в первый же день после новостей о пандемии. Надо сказать, что пока эта проблема не стоит остро, но может стать снежным комом, захватывающим производителей огурцов, помидоров, черешни, клубники и так далее. Этого можно избежать, создав прочную цепь, связывающую производителя с потребителем.

Возвращение сельского хозяйства в начало списка приоритетов государства

В целом происходящее сейчас ведет к переоценке не только моральных ценностей, воспитания, духовной жизни, но и подходов работы в нашем государстве. Звучит все больше заявлений о том, что сельское хозяйство по своей важности опережает остальные отрасли национальной экономики. Да, были ситуации, когда сельское хозяйство вынуждено было конкурировать, например, с туризмом, но мы даже и представить себе не можем ситуаций, когда туризм будет противоречить многим жизненно важным вещам для людей.

По большому счету, нынешнее убеждение таково, что сейчас основная миссия сельского хозяйства состоит в обеспечении продовольственной безопасности страны. Настали времена, когда мы тщательно измеряем запасы муки в хранилищах, считаем бутылки с маслом, недоумеваем, видя прилавки, не заполненные продуктами питания, например, фасолью, картофелем и другими. С другой стороны, сейчас самое время понять, что «социально безопасное расстояние» невозможно, если нет в наличии корзины с необходимыми продуктами.

Сельхозхозяйственный производитель Диана Круду уверена, что наряду с другими отраслями экономики, пострадавшими от пандемии вируса COVID-19, сельское хозяйство нуждается в гораздо больших ресурсах от властей, которые должны предложить конкретную поддержку сектору.

По ее словам, «в сельском хозяйстве далеко не так все безоблачно». Кризис, вызванный пандемией, сильно ударил по отрасли, а сейчас правительство должно принять срочные меры помощи местным аграриям. Автор инициатив по развитию Д. Круду отметила, что в настоящее время в Молдове есть много хранилищ с фруктами, виноградом и яблоками, и местные производители продают товар по очень низким ценам.

«Чтобы стимулировать внутреннее потребление, те, кто управляет отраслью, должны предоставить хотя бы торговым сетям список всех хранилищ, чтобы производители приехали в город с товаром и продали его. Виноград по 10 леев, яблоки – по 9 леев», – сказала Диана Круду.

Изменение отношения чиновников к сельскому хозяйству естественным образом становится темой для дискуссий между экспертами в аграрной области. Один из них – Виорел Киврига считает, что на фоне эпидемии COVID-19 положение в сельском хозяйстве страны осложняется тем, что отрасль зависима от региональной конъюнктуры, которая сейчас ухудшается.

«Во-первых, пострадала международная торговля, где отмечен сильный спад по сравнению с январем и февралем. Надо учесть существенную долю молдавских аграрных продуктов в экспорте, группы товаров из аграрной отрасли занимают второе место, и вот тут появятся проблемы, если кризис затянется», – считает Киврига. С другой стороны, по его словам, не стоит драматизировать ситуацию, так как большинство хозяйствующих субъектов в сельском хозяйстве располагают запасами посадочного материала, фитосанитарными материалами и готовы к аграрным работам, которые кое-где уже начались. Эксперт считает, что органы местной власти должны быть бдительны в отношении повышения защиты работников в сельской местности во время аграрной кампании.

Что касается взаимодействия или тех элементов цепи, связывающих «редьку» и «покупателя», эксперт считает, что «настало время переосмыслить порядок взаимодействия между районными аграрными управлениями и профильным министерством. Эти управления слабы и неэффективны во время кризиса. Учитывая нынешнюю ситуацию, министерство, Агентство по безопасности продуктов питания и АПРА должны пересмотреть некоторые свои полномочия, чтобы сделать ряд уступок в целях поддержания сельхозхозяйственных производителей, а также порядка соблюдения ими современных требований», – отметил В. Киврига.

То, что вопрос о сельском хозяйстве находится на «рабочем столе» руководства страны, является четким признаком ответственности перед гражданином, так как 2020 год на первый план вывел беспрецедентные вызовы. Продовольственная и сельхозхозяйственная организация ООН (FAO), спе-

циалисты отрасли предупреждают, что массовые закупки продуктов питания в это время на фоне пандемии коронавируса могут спровоцировать кризис поставок продуктов и рост цен.

Предупреждение прозвучало в то время, когда в некоторых странах люди брали штурмом магазины, желая закупить продукты на случай вынужденной изоляции.

«Достаточно того, чтобы крупные импортеры или правительства ударились в панику и стали массово скупать товары – и кризис разразится», – заявил главный экономист FAO Абдул-Реза Аббасиан.

Цена пшеницы на Чикагской бирже выросла на прошлой неделе на 6 процентов – это самый высокий показатель за последние девять месяцев, а цена риса в Таиланде, второго по величине экспортера риса в мире, достигла самой высокой отметки с августа 2013 года.

«Это не проблема обеспечения, а вопрос изменения отношения к продовольственной безопасности», – сказал эксперт. «Что происходит, если покупатель думает, что поставок пшеницы или риса не будет в мае или июне? Начинается кризис обеспечения продуктами питания в мире», – добавил чиновник.

В отличие от многих других стран, Молдова обладает рядом особенностей, которые дают ей преимущество. Большинство граждан живет в сельской местности, то есть это означает образ жизни, основанный на осуществлении запасов. Другое преимущество заключается в том, что сельское хозяйство Молдовы не зависит от иностранной рабочей силы. Наоборот, возвращение значительного числа наших соотечественников из Германии, Испании, Италии обостряет в этих странах проблему работников в сельском хозяйстве и может принести пользу для Молдовы. Молдавские власти уже отреагировали на это и готовы стимулировать трудоустройство в аграрном секторе граждан, вернувшихся на родину.

Я позвонил в воскресенье в торговый центр, который я посетил в субботу. Редька в продаже была. Значит, взаимодействие возможно.

Константин ОЛТЯНУ